Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5164 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 27/9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 11 ԶԻԼԳԱՏԷ 1320 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5164

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՆՇԽԱՐԻ ԿԱՄ ՄԱՍՈՒՆՔԻ ՎՐԱՅ

Ա.

Կ'ընդունիմ թէ ո՛ եւ է ժողովուրդի մը, ազգի մը լաւ կամ տարադէպ սովորութիւնները, կարգ ու կանոնները ուրիշ ցեղի կամ հասարակութեան ընդունած եւ ըմբռնած սովորութեանց հետ համերաշխօրէն կարելի է հաշտեցնել. կ'ընդունիմ թէ այդ սովորութիւնները ժողովուրդներուն մէջ, քիչ կամ շատ այլանդակութիւններ կրնան ստանալ ժամանակներու ընթացքին մէջ. կ'ընդունիմ ու արդէն այդպէս ալ է, ըստ պատմութեան թէ՝ գերեզմանները եւ պարագաները յարգելու սովորութիւնները Հնդիկներէն ու Եգիպտացիներէն անցած է Յունաց, Հռովմայեցւոց եւ Հրէից, որոնցմէ ալ Քրիստոնեաներուն մէջ։ Բայց չեմ ընդունիր այն բռնազբօսիկ առարկութիւնները, որոնցմով Կորիւն վարդապետ հրապարակ իջած է ջրելու նշխարներու կամ, սեպենք թէ՝ նիւթերու հրաշագործութիւնը, որ Աստուածաշնչական է, որ Տիրական է, որ Առաքելական է։

Բիւրակնի 45, 46, 47, եւ 48 թիւերուն մէջ յաջորդաբար հրատարակուած «Նշխար կամ Մասունք»ի յօդուածներու մասին համարձակօրէն կարելի է ըսել թէ Կորիւն վարդապետ կամ իր նիւթին տիրացած չէ՛ եւ կամ լարուած է Հայ. Եկեղեցիի մէկ հին հաւատքին դէմ։ Որովհետեւ իր առջեւ բերած յապաւեալ վկայութիւնները, որո՛նք, սակայն ի նպաստ Եկեղեցիին էին, այսպէս ցոյց տուին։ Իր փաստերը տրամաբանական չըլլալէ զատ՝ կարող չեղան նաեւ ապացուցանելու թէ քրիստոնեաները քրիստոնէութեան նախնական դարերու մէջ չէին յարգեր սրբոց նշխարները։

Այս նիւթը պատմական եւ կրօնական կրկին տեսակէտով շատ հետաքրքրական ու միանգամայն շահեկան հանգամանք մը ունենալով՝ հոս, հարեւանցիօրէն պարզելէ յետոյ հնութեան մնացորդի մը մարդոց վրայ ունեցած բարոյական ազդեցութիւնը, խել մը ցեղերու թաղումները եւ գլխաւոր քանի մը ազգերու մէջ մարդուն աճիւններուն նկատմամբ ծագում առած հաւատալիքները, պիտի ցոյց տանք թէ Եկեղեցիին հաւատքը եւ ըմբռնումը՝ ի մասին սրբոց մասունքներուն՝ ի՛նչ է, թէ՝ նախնի քրիստոնեաները սրբոց նշխարները կը յարգէի՞ն, թէ՝ հրաշագործութիւններ տեղի՞ կ'ունենային, թէ՝ այս խնդիրը ի՛նչ փուլերէ անցած է եւն. եւն.։

Պէտք է միջանկեալ ըսեմ թէ այս յօդուածը աւելի կանուխ կը պատրաստուէր ու կ'ուղարկուէր, եթէ Բիւրակնի իւրաքանչիւր թիւ շատ ուշ չհասնէր մեզ։

Հնութեան բեկոր մը—թող ըլլայ ան շէնքի մը մնացորդը, դրամ մը, զգեստի, կամ զարդի մաս մը, սուրբի մը կամ նախնիքի մը ոսկորը— իր մէջ մեծ ու խորհրդաւոր բան մը ունի, այն է՝ ամբողջ կեանք մը, պատմութիւն մը, բանաստեղծութիւն մը, որ մարդս անսահման մտածումներու կ'առաջնորդէ։ Ահա՛ այն ատենն է որ՝ այդ առարկաներու պատմութեան կարեւորութեանը համեմատ՝ հոգին կը տխրի կամ կ'ուրախանայ, կը պատկառի։

Երբ Յովսիա միակ Աստուծոյ պաշտամունքը ընդհանրացնելու համար Երուսաղէմի շրջակայ Աստարովթի կուռքերը, սեղանները, տաճարները ու փառաւոր չիրիմները կը փլցնէ, կ'այրէ կը մրկէ, կոթող մը իր խորին ուշադրութիւնը կը գրաւէ ու կը հարցնէ թէ «ի՛նչ պիտի ըլլայ այս կոթողը, զոր ես կը տեսնեմ. ու քաղքին մարդիկը անոր ըսին.—Անիկա Աստուծոյ մարդուն (*) գերեզմանն է, որ Յուդայէն եկաւ, ու Բեթելի սեղանին վրայ աս քու ըրած բաներդ խօսեցաւ։— Յովսիա ըսաւ. զանիկա թողուցէք, անոր ոսկորները մարդ մը տեղէն չշարժէ։» (Դ. Թագ. ԻԳ. 17, 18.)։

Սուվարօֆ ռուս նշանաւոր զօրապետին վրայ, որ Իտալիոյ մէջ Ֆրանսացիներուն հետ պատերազմած ու Իտալիան ազատած էր 1799ին, մեծ ազդեցութիւն կ'ընէ, Խրիմի մէջ պեղման մը ատեն, Միհրդատ Պոնտացիի բնակարանին երեւումը, որուն մնացորդները իրեն աչքին առաջ կը ներկայացնէին անցեալ մեծութեան մը, դիւցազնութեան մը ու փառքի մը ամբողջ պատմութիւնը։ 1802ին, երբ Նաբօլէոն Անգլիացւոց հետ պիտի պատերազմէր, դիպուածով, Օգոստոս կայսեր դրամը կը գտնէ։ Այս դէպքը շատ բարեպատեհ զուգադիպութիւն մը կը համարէ Նաբոլէոն ու, խորասուզուած, երկարօրէն ա՛յնքան կը դիտէ դրամը որ, ինք առաջ ոգեւորուելէ զատ՝ իր ամբողջ բանակն ալ նոյն տպաւորութիւնը կ'ունենայ։ 1852ին, անգլիացի երեւելի Ուէլլինկթըն զօրապետը մեռնելով՝ բոլոր ժողովրդեան ու զօրքերուն հիացման առարկայ կը դառնան դագաղին առջեւէն գացող անոր ձին ու պատերազմական այն կազմածքը, զորս ձին կը կրէր, եւ որոնք Ուէլլինկթընի ամենասիրելի ու անբաժան ընկերներն էին։ Այսօր Սէյլան կղզիին մէջ Պուտտայի ակռան պաշտամունքի առարկայ դարձած է։ Այս եւ ասոնց նման անհամար օրինակներով կը հաստատուի սա՛ իրական փաստը թէ՝ մարդս ուզէ չուզէ կ'ունենայ բնական ա՛յնպիսի յարգանք մը, զոր կը ներշնչէ մեզի հին մնացորդի կամ նշխարի մը յայտնութիւնը։ Այս այսպէս է հին քաղաքակիրթ կոչուած ազգերէն մինչեւ մեր օրերը։ Իսկ կարգ մը վայրենի ցեղերու մէջ այս զգացումը ո՛չ միայն չկայ, այլ իրենց սիրելիներու աճիւններուն նկատմամբ ալ տարօրինակ ըմբռնումներ ունին ու սարսափելի անտարբերութիւն մը կը տիրէ. եւ կամ եթէ կայ ալ՝ այն ալ շատ նսեմ երեւան կու գայ իրենց մէջ։

Ափրիկէի մէջ վրանաբնակ ցեղ մը կայ՝ որ իր մեռելները բացօթեայ հասարակութեան ցոյց տալէ յետոյ տեղ մը կը նետէ զայն։ Ամերիկայի հին բնիկները դեռահասները զատ տեղ մը՝ ու հասակաւորները զատ գերեզման մը կը թաղէին։ Դարձեալ Ափրիկէի մէջ ժողովուրդ մը կայ, որ էրիկ մարդերը՝ երեսնին դէպ ի հիւսիս եւ կիները՝ երեսնին դէպ ի հարաւ դարձուցած՝ կանգնած կը թաղէ։ Արեւապաշտներն ալ իրենց մեռելները նստած ու երեսնին դէպի արեւելք դարձուցած կը թաղեն։ Կուիանայի մէջ սովոր են մեռելները ծովը նետել։ Ասիոյ մէջ Ֆարսիները (հին Պարսիկները) մեռելները բարձր աշտարակներու վրայ կը դնեն, ուր արծիւները կը խոյանան ու կը մաքրեն։ Կան ժողովուրդներ ալ որ իրենց մեռելները նստած կը թաղեն, կան ալ որ կ'այրեն, ինչպէս որ այս սովորութիւնը այժմ ընդունելութիւն գտած է Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ ալ։ Տահամէի մէջ ցեղ մը կայ՝ որ մեռեալի մը ազգականները զայն կտոր կտոր ընելէ ու իրենց մէջ բաժնելէ յետոյ կուտեն։ Իսկ անոնց քուրմերը անմահ չմնալու համար՝ սովոր են կայծակնահար եղածները միայն ուտել, թէեւ չեն զիջանիր խոստովանիլ հասարակութեան առջեւ թէ՝ իրենք այդպիսի բան մը կ'ընեն։

Ահա՛, ինչպէս կը տեսնուի, այս վայրենի ցեղերուն մէջ դեռ երեւան չէ՛ եկած յարգանք դէպ ի մեռեալ մը, եւ կամ աւելի պարզ, անոնք չեն ըմբռնած, ըստ Շաթօպրիանի, ա՛յն «ձայնը որ կայ ու մեզ կ'ըսէ թէ, այդ նշխարներուն մէջ բանաստեղծութիւն մը կայ»։

Ստոյգ չի գիտցուիր թէ մեռելներու մարմինները խնամքով պահելու ու անոնց վրայ չիրիմներ կանգնելու սովորութիւնը նախ ո՛ր ազգին մէջ ծագում առաւ։ Գանգէսէն մինչեւ Եանկ-Չէ-Քեանկ ապրող ժողովուրդներուն մէջ շատ զօրաւոր կը տեսնուի այս յարգանքը. սակայն աւելի բուռն ու փառաւոր երեւան կու գայ Եփրատ ու Նեղոսի ցամաքամասի ժողովուրդներուն մէջ։

Հնդկաց հաւատոյ վարդապետութեան խարիսխը կը կազմէր հոգեփոխութեան ու վերածնութեան վարդապետութիւնը, ըստ որում ստիպուած էին իրենց մեռելներուն մեծ հոգ տանիլ, տեսակ տեսակ չիրիմներու մէջ դնելով զանոնք։ Այս վարդապետութիւնը իսպառ մերժեց Պուտտայ Քրիստոսէ վեց դար առաջ, բայց սովորութիւնները մնացին ժողովրդեան մէջ։

ՍԻՐԱՔ

(*) «Աստուծոյ մարդը» բառերը կը նշանակեն տեսանող կամ Մարգարէ (տե՛ս Ա. Թագ. Թ. 8, 9.)։

ԿՐԹ. ԳՈՐԾԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

(Շար. եւ վերջ)

Դ.

Նկարագրելէ յետոյ արդի թաղային վարժարաններու վիճակը, որ մխիթարական ըլլալէ հեռի ցոյց կը տրուի, Պ. Գեղամ շատ կենսական հարց մը ձեռք կ'առնէ «Նախորդ հաստատութեան նման (անշուշտ Ներսէսեանը կ'ակնարկէ) նախակրթարանի մը պէտքը միշտ անհրաժեշտ մնաց քաղաքացի եւ գիւղացի չափահաս տղոց կրթութեան համար։ Վարժարաններու տեղացի բարեկամները՝ (՞) ատեն ատեն անտարբեր չմնացին թէեւ, ջանքեր եղան քիչ շատ կանոնաւոր նախակրթարան մը ունենալու, բայց ամէն ատեն ալ մէյ մէկ անհամաձայնութիւններ, գծուծ նկատումներ եւ մանաւանդ անտարբերութիւնն ալ գործը անյաջող թողուցին։ Եթէ ուսուցիչները, թաղականները եւ հոգաբարձութիւնները իրարու խօսք հասկընցնէին, պարզ, միամիտ ժողովուրդը միշտ կը համակերպէր, ինչպէս համակերպած է միշտ եկեղեցական ու դպրոցական օգտակար առաջարկութեանց»։ Ուրեմն, ըստ ձեր խոստովանութեան, ժողովուրդը համակերպող ու օգտակարին փարող է. պիտի աւելցնեմ թէ ժողովուրդին հետ անմեղ է հոգաբարձութիւնն ու թաղականութիւնն ալ, զի ասոնք թէեւ ժողովրդեան ներկայացուցիչներ, նոյն ժողովուրդն ըլլալէ չեն դադրիր։ Մշոյ ժողովականները մանաւանդ առաւելութիւն մըն ալ ունին, որ կը պակսի շատ տեղերու մէջ, համակերպող բնաւորութեամբ՝ օրինապահ եւ կարգ ու սարք պահող են։

Արդ, ասոնց տրամադրութիւնները հաշտեցնել՝ Առաջնորդի մը համար շատ հեշտ եւ դիւրին գործ էր, կը բաւէր որ Առաջնորդն ունենար խոհական ընթացք, եւ ցոյց տար օգտակարն ու իրական շահը՝ նորէն ասի ալ հեշտ ու շօշափելի պիտի ըլլար Մուշեցիներու կրթասիրական ձգտումներուն, որոնք Կեդրոնականի համն առած էին։ Ուսուցիչներուն վերագրուած հաշիւն ու ընդդիմութիւնն ալ անհիմն է. անձամբ ներկայ գտնուած եմ անոնց մէկ ժողովին. անոնց ընդդիմութիւնը, հակառակութիւնը սոսկ բերուելիք տեսչի անձին դէմ եղած է։ Երբ այս տարի ալ վիժեցաւ Կեդրոնականի մը գոյութիւնը, պատասխանատուութիւնը խիստ կը ծանրանայ Առաջնորդարանի վրայ եւ մանաւանդ Ուսումն. Խորհրդի, ասի ալ նորէն Պ. Գեղամի վկայութեամբ։

«Բայց գործը ո՛ւր որ էր հոն մնաց», կ'ըսէ Պ. Գեղամ. ասոր ալ տարակոյս կը մնա՞ր. երբ Ուսումնական Խորհուրդն իր անուանական գոյութիւնը կը պահէ, երբ անոր նախագահը մազի չափ իր հանգիստը չի վրդովէր եւ գէթ ի պատիւ Արմաշական կրթասիրութեան, դպրոցներուն հոգ չի տանիր,

Պ. Գեղամի հետեւեալ պարբերութեան վրայ ընթերցողին խորին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ. մեր ըսելիքն ալ ատ է. —

«Եւ անոնք որ կ'ըսէին մեր տղաքը կաթոլիկներու վարժարանը կ'երթան, հո՛ն երթալու չէ՛ն իբր թէ յանցաւոր ըլլային վարժարանն ու տղաքը, բան մը չըրին նախակրթարանին համար։ Տղաքները՝ սակայն շատ մը դիտողներէ աւելի կրթասէր են, որ ուսման ետեւէն կը վազեն եւ ճիշդ ատոր համար կ'երթան կաթոլիկներու Մխիթարեան վարժարանը։»

Պ. Գեղամ, [illegible] պաշտպանողական մը կ'ընէ իբրեւ Մխիթարեան վարժարանին համար. դրուատիքն ու փառաբանութիւնները զոր յօրինած էք ու կը յօրինէք ամէն պատեհ առթիւ, այդ վարժարանի [illegible] ներս ոտք դրած օրերնէդ ի վեր կը սկսի։ Եթէ Բարգէն վարդապետի «Միաբանութիւնը եւ հայ բողոքականութիւնը պատմութեան առջեւ» խորագրով յօդուածը կարդացա՛ծ ըլլայիք նախապէս, որ բարեպաշտ զուգադիպութեամբ Արեւելքի միեւնոյն թիւին մէջ հրատարակուած է եւ [illegible] պատասխան մըն է ձեզ։ Ահա՛ Բարգէն վարդապետի գրածը. — «Միսիոնարները, երբ ուզեցին պաշտպանութիւն քարոզել Հայոց մէջ, զոր օրինակ Կղեմէս Գալանոս, հայերէն, նոյն իսկ Հայոց Պատրիարքանի մէջ դպրոց բացաւ. այսքան վարպետորդի էր եւ չէր ուզեր խրտչեցնել Հայը. հայերէն քերականութիւն շինեց, երկու հատոր խոշոր գործեր գրեց՝ մին դաւանաբանական եւ միւսը պատմական, այս վերջինը՝ իր նպատակին ծառայող» եւն.։ Հիմա դուք ըսէք կը զգա՞ք տղուն հոգեբանութիւնը, զի շատ մը գիւղացիներ՝ աւելի կրթասէր են եղեր ու ուսման ետեւէ կը վազեն. ձեր տեսութեամբ՝ Մուշի մէջ կրթասէր հայերը գոյութիւն չունին, այնպէս որ տղաքները 8-16 տարեկան մանուկները աւելի հասուն դատողութիւն ունին եւ Մուշի տարեցները բանականութենէ զրկուած, անբանացած, բարին ու չարը չեն կրնար զանազանել եւ անշուշտ վարժարանն ալ յանցաւոր չէ, որովհետեւ բոլոր ուսուցիչները լուսաւորչական են։ Հիմա կ'ուզէք հասկնալ թէ ինչո՞ւ համար Մուշի մէջ Ներսէսեան վարժարանի տեղ կեդրոնական մը չի կրնար յաջողիլ, պատճառը՝ Մխիթարեան վարժարանն է։ Եթէ Մուշի մէջ Կեդրոնականը հաստատուի իսկ, յարատեւութիւն չպիտի ունենայ։

Նորէն կը դառնանք Ս. Կարապետի վրայ, որովհետեւ անով սկսած էինք, անով զբաղած, անով պիտի վերջացնենք։ Ս. Կարապետի վարժարանը, իր տնօրէնն ու ուսուցչական մարմինը քիչ շատ իրենց եղով կը տապկուին, կը կատարեն իրենց խղճի պարտքը, որուն նկատմամբ պատասխանատու են. անոնք կը սիրեն համեստութիւնը եւ չեն կարօտիր հրապարակային գովունակութեան։ Իսկ ձեր խնդրած Կորիւն վարդապետը, ուսեալ Արմաշականը, աչքերնիդ լոյս, ձայն տուաւ, կարդացէք Արեւելքի 5116 թիւը, Ցուսակի «[illegible]»։

Մուշ ՆԱՐԳԻՍ

ՀԵՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ու ԱՄԲԻՒԹԻՒՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Գիշերը բնաւ չէի կրցած քնանալ, պատուհանին առջեւ ապակեփեղկը վերցնելով նստայ։ Առաւօտեան լռութեան մէջ առաջին անգամ ժամերս [illegible] թռչնիկներուն թեթեւ ճռուողիւններն ալ կը լսուէին. զովացուցիչ զեփիւռը անուշիկ փափաքներով ամպերը կը մղէր դէպ ի անծանօթ հորիզոն մը. տամուկ տուներու առաստաղներուն ետեւէն բարձրացող արեւը իր ճաճանչագեղ ճառագայթները կը սփռէր. ծառերու ոստերուն մէջէն բոյն շինող թռչնիկները դեռ նոր կ'արթննային։

Աչքերս երկինք անեզր կապուտակութեան մէջ երկար ժամանակ խորասուզուեցան հիացիկ... Ամէն ինչ այդ օրն գեղեցկութեան առաջին ազդեցութեան տակ անմեղ ու թարմ կ'երեւէր, երկինքը՝ կապուտակ... բնութիւնը՝ զուարթագեղ...։

Արեւուն առաջին կենսատու ճառագայթներուն հանդէպ ծաղկեփթիթ նարատունկի մը վրայ իր անհաւատարիմ ընկերը հրապուրելու ջանացող ու սրտաբեկ թռչնիկի մը [illegible] հեծիւնը յուզեց զիս։ Ա՜հ, ո՛րչափ դժբախտ կը համարէի ինքզինքս։

Այն ատեն քսանչորս տարեկան էի, զգայուն եւ ունայնամիտ, Օրէջայի թատրոնին երրորդ կարգի դերասանուհիներէն Անժէլ անուն կնոջ մը սիրահարած էի։ Անժէլ, որ թատրոնին վրայ կը ներկայացնէր իրական կեանքի սիրային դերեր ու կատակախաղեր, իւր տարի մը զբաղեցուցած էր զիս։

Օր մը, աննշան բանի մը համար անհամաձայնութիւն ծագեցաւ մեր միջեւ։ Անժէլ՝ հակառակ իրեն հանդէպ ցոյց տուած բոլորանուէր սիրոյս ու անկեղծութեանս, [illegible] կերպով հեռացնել տուաւ զիս իր բնակարանէն։ Ամէն միջոց ապարդիւն եղաւ։

Կը յուսայի թէ Անժէլ իր նախկին սիրային յիշատակներով պիտի ստիպուէր միտքը փոխել ու հրաւիրել զիս, ասով հանդերձ երբ մէկ երկու օր անցաւ, անյուսութիւնը չարաչար տանջեց զիս. ուստի որոշեցի առժամապէս Բարիզէն հեռանալ ու մեծ մօրս տան մէջ հանգստանալ։ Միթէ ամէն պարագայի մէջ Անժէլ չպիտի՞ փնտռէր զիս, այն ատեն իսկոյն պիտի վերադառնայի։

Մեծ մայրս բաւական ժամանակէ ի վեր ինծի համար սենեակ մը պատրաստած էր եւ շարունակ նամակներ ուղարկելով հրաւիրած։ Բայց այդ միջոցին, Անժէլի մասին ունեցած տարփանքիս պատճառաւ չէի կրցած երթալ։ Հիմա իսկոյն հոն երթալու մտածումս նպատակն էր ո՛չ այնչափ մեծ մօրս այցելել, որչափ ստիպել Անժէլը որ [illegible] օր մը յետոյ անհամբերութեամբ կարճ նամակ մը պիտի ստանայի անոր սիրային հրաւէրով. «Եկուր այս ես....»։

Մեկնումս իմացուցած չէի մեծ մօրս, իրիկուն մը յանկարծ շքեղակառքով մեկնեցայ, եւ զուգադիպօրէն մեր ընտանիքին բոլոր անդամները հոն համախմբուած տեսնելով շատ ուրախացայ. ասով հանդերձ իմ ուրախութիւնս ոչինչ էր անոնց յայտնած բերկրանքին քով։

Մեծ մայրս, հօրաքոյրերս, քեռորդիներս, մանաւանդ մօրաքրոջս աղջիկը՝ Պլանշ,—որ դեռ նոր բոլորած էր իր տասնեւվեցերորդ տարին — ծառաները չգիտէին թէ ի՛նչպէս մեծարէին զիս։

Ա՛լ ոմանք կ'ողջագուրէին զիս, ոմանք կը գգուէին, ոմանք սեղեխութիւններ կը խնդրէին, ամէնքը մէկէն կը շփացնէին զիս. ա՜խ, եթէ Անժէլ ալ հոս ըլլար, ա՛յնչափ երջանիկ պիտի ըլլայի որ, Աստուած իմ...։

Բ.

Առաջին օրերը՝ գեղջկային կեանքի մեղկութիւնները, ծուլութիւնները, անգործութիւնները հաճելի, պարզ ու անխառն երեւցան ինծի, արտաքուստ թէեւ զուարթ ու երջանիկ, բայց ներքնապէս բնաւ չէի կրնար փարատել տրտմութիւնս. շլացիկ մտահոգութեան մը մէջ շարունակ Անժէլը կը մտածէի։ Ամէն օր նամակներ, լրագիրներ կը ստանայի Բարիզէ, դողդղալով կը բանայի զանոնք. սակայն երբ չէի կրնար գտնել սպասած նամակս, չափազանց կը զգածուէի։ Կը խորհէի թէ անպատճառ Անժէլ որոշած է դժուար վիճակը երկարաձգել, եւ ասով ա՛լ աւելի գրաւել ու հրապուրել զիս. ասո՛ր համար նամակ չէր գրեր։ Ահա այս հաւանականութիւնը բնաւ հանդարտ չէր թողուր զիս։

Տասներկու օր մեծ անհամբերութիւնով մը սպասեցի, դեռ սպասած նամակս եկած չէր։ Հիմա ի՞նչ պէտք էր ընել. ալ չպիտի կրնայի համբերել հաստատամտօրէն։

Այսպէս հեշտասիրութիւնը վերջապէս յաղթեց նաեւ [illegible] կորովիս։ Առաւօտ մը, մինչ պատուհանին առջեւ նստած կը մտածէի, վերջապէս որոշեցի որ զիջանիմ մինչեւ ներողութիւն խնդրել այդ կիսաշխարհիկ կնոջմէն եւ ուզեցի նամակ մը գրել այս մասին. սենեակիս մէջ փակուելով գրեցի ընդարձակ նամակ մը՝ որուն պարունակութիւնը մտքիս չէ, միայն սակայն գիտեմ թէ բոլորն ալ տղայական խնդրանքներ, [illegible] աղաչանքներ էին։

Ամենն բուռն սիրոյ տենդով մը դողդղացող գրիչս յուսահատութեան, սէր, զգացում, չքմեղանք, երդումներ արտայայտող սրտայոյզ ու հրաւէր բառեր կը թափէին. երբ չորրորդ էջին վերջին տողը կը գրէի, զգացի թէ պէտք է աւարտել։

Վերջապէս ջղային [illegible] մը ստորագրեցի. ինչ փորձանք... այնպիսի յուզումնալից շարժում մը ըրի որ խեղճ գրիչս սաստիկ ծորինչ մը հանելով՝ ծայրին թանաքը նամակին վրայ տարածուեցաւ եւ աղտոտ բիծ մը առաջ եկաւ։

Հիմա այս աղտոտուած վիճակի մէջ ուղարկել անկարելի էր ըստ իս։

Ի՞նչ պէտք էր ընել ուրեմն...։

Նորէն արտագրել դժուար չէր անշուշտ. բայց այս կէտը չմտածելով՝ որոշեցի բիծը հանել. եւ սակայն քովս ասոր ծառայելիք գործի չկար բնաւ. Հարկ եղաւ մօրաքրոջս աղջկան Պլանշին օգնութեանը դիմել. բոլոր ձայնիս կանչեցի զայն. քիչ յետոյ դուռը բացուեցաւ, մօրաքրոջս աղջիկը եկաւ ու հարցուց թէ ի՞նչ կ'ուզէի։

—Պլա՛նշ, քոյրի՛կ, զմելին, ձգախիմ, վերջապէս թանաքի բիծ մաքրելիք ամէն ինչ որ կայ բե՛ր։

Պլանշ [illegible] վազելով գնաց եւ վայրկեան մը յետոյ նպատակայարմար շատ մը բաներ առած՝ վերադարձաւ. իր բերածները սեղանին վրայ դրաւ. [illegible] նամակը եւ կէս ծաղրանքով մը աւելցուց.

—Մի՛ բարկանար, բայց դուն այս բիծը անկարելի է որ հանես։

—Է՜յ, ի՞նչ ընենք ուրեմն։

—Եթէ այդ թուղթն ինծի յանձնես, կ'աշխատիմ բիծը հանել. որովհետեւ այս բանին մէջ մասնաւոր ճարտարութիւն ունիմ։

Ամէն պարագայի մէջ համոզուած թէ այս գիւղիկ ու գեղեցիկ ձեռքերը այդ բիծը հանելու մասին անպատճառ ինծէ աւելի ճարտարութիւն պիտի ցուցնեն, որոշեցի անոր յանձնել թուղթը։ Պլանշ [illegible] քովէս անցաւ սեղանին առջեւ նստաւ. փափկօրէն ծռեցաւ, եւ սկսաւ կատարել այս նուրբ աշխատութիւնը։ Պատուհանին լուսանցոյցներէն ներս թափանցող լոյսը ճիշդ անոր կռնակը հանդիպելով՝ [illegible] վիզին վրայ ծփացող դանգրագեղ մազերուն արտակարգ փայլ մը կ'ընծայէր. իսկ ես այս մազերը—մինչեւ հիմա անուշադիր թողած բանի մը պէս— [illegible] ակնարկել կը դիտէի։ Այս միջոցին ակամայ կը խորհէի թէ ինչու համար Անժէլի սեւաթոյր մազերը ա՛յնչափ սիրած եմ. ներկուած, կարծր, անհաճոյ, հասարակ, հեշտասիրական մազեր կը գտնէի զանոնք։

Պլանշ սեղանին միւս կողմը ծռած ըլլալով, միայն կրնայի տեսնել անոր շնորհագեղ հասակն ու դանգրագեղ խոպոպիկներուն մէջ կորսուող մանրիկ, վարդագոյն ականջները. քիչ մը աւելի մօտենալով ծռեցայ, եւ ուզեցի երեսն ալ տեսնել. զայն կողմնակի կարելի էր դի-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (20)

ԱՆԱՏՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆԸ

Դ.

Ռօպէր նախ զարմացաւ, յետոյ ինքզինքը շնորհաւորեց ներքուստ, իր խօսքը քալեցուցած ըլլալուն համար. Թէրէզի հասակէն դրկեց, ծոծրակին ու արտեւանունքներուն վրայ պզտիկ ու պարկեշտ համբոյրներ դրաւ, ի վարձատրութիւն մանկամարդ կնոջ հաւանութեան։ Խոստացաւ որ Բարիզի մէջ գտնուած ատեն իր օրերը նուիրէ Թէրէզի։

—Սիրելիս, մեկնումէս առաջ, կրնանք իրար տեսնել երեք կամ չորս անգամ, աւելի իսկ, եթէ ուզէք։ Մեր տան մէջ պիտի սպասեմ ձեզի եւ կրնաք ուզածնուդ չափ յաճախ գալ։ Կ'ուզէ՞ք վաղուան համար ժամադիր ըլլալ։

Թէրէզ գոհունակութիւն պատճառելու համար ինքզինքին, պատասխանեց թէ չէր կրնար ո՛չ հետեւեալ օրը եւ ոչ ալ յաջորդ օրերը գալ։ Մանկամարդ կինը, շատ մեղմօրէն, առաջ կը բերէր այն խոչընդոտները՝ որոնք արգելք կ'ըլլային իր գալուն։ Թէրէզի կողմէ մէջ բերուած խոչընդոտները նախ թեթեւ էին, ինչպէս տրուելիք այցելութիւններ, շրջազգեստի մը փորձը, բարեգործական վաճառում մը, ցուցահանդէսներ, օթոցներ՝ զորս կ'ուզէր տեսնել, գնել թերեւս։ Երբ քննուեցան այդ արգելքները, դժուարութիւնները ա՛լ աւելի խոշորցան, կուտակուեցան. այցելութիւնները չէին կրնար յետաձգուիլ, ոչ թէ մէկ այլ երեք վաճառում պէտք է կատարէր մանկամարդ կինը, ցուցահանդէսները կը փակուէին, օթոցները Ամերիկա կը ղրկուէին։ Վերջապէս անկարելի էր որ Թէրէզ զինքը տեսնէր՝ իր մեկնումէն առաջ։

Եւ որովհետեւ իր նկարագրին մէջ կար այս տեսակ պատճառաբանութեանց առջեւ կանգ առնելու բնոյթը, Ռօպէր բնաւ չնշմարեց թէ մանկամարդ կնոջ համար բնական բան մը չէր այդ պատճառները առաջ բերել։ Աշխարհիկ յանձնառութիւններու անօսր ցանցին մէջ բռնուած, Ռօպէր չզիմադրեց, այլ լուռ եւ տարապախտ մարդու մը դէմքն առաւ։

Իր գլխուն վրայ բարձրացուցած իր ձախ թեւովը վերցուց դրան վարագոյրը եւ աջ ձեռքը դրաւ դրան բանալիին վրայ։ Ու հոն, չափխըզայի եւ սուտակի գոյնով արեւելեան գորգի մեծ պաստառներուն մէջ, գլուխը դարձուցած դէպի իր բարեկամը՝ որ կը բաժնուէր իրմէ, ծաղրական եւ գրեթէ ողբերգական շեշտով մը ըսաւ.

—Մնա՛ք բարով Ռօպէր, լաւ զուարճացէ՛ք։ Իմ այցելութիւններս, գնումներս, ձեր ճամբորդութիւնները ոչինչ բաներ են։ Իրաւ է թէ ճակատագիրը ձեւացած է այդ ոչինչներէն։ Մնա՛ք բարով։

Թէրէզ դուրս ելաւ։ Ռօպէր ուզած էր ընկերանալ մանկամարդ կնոջ, բայց կը խուսափէր անոր հետ փողոցին մէջ երեւալէ, երբ Թէրէզ բացարձակապէս չէր ստիպեր զինքը՝ այդ բանը ընելու։

Դուրս ելածին պէս՝ Թէրէզ յանկարծ մինակ զգաց ինքզինքը, մինակ՝ բովանդակ աշխարհի մէջ, առանց ուրախութեան եւ ցաւ զգալու։ Հետիոտն դարձաւ տուն, իր սովորութեան համաձայն։ Չորս կողմը մթնած, օդը սառուցիկ, պայծառ ու հանդարտ էր։ Բայց այն պողոտաները՝ որոնց լուսափայլուած սալերուն մէջէն կը յառաջանար՝ զինքը կը պարուրէին քաղաքներու յատուկ գաղջութեամբ մը, այնքան քաղցր՝ քաղաքացիներու համար, զոր մինչեւ իսկ կը զգան ձմրան ցուրտին ատեն։ Մանկամարդ կինը կ'երթար խրճիթներու, շալէներու եւ խարխուլ տնակներու գծին մէջէն, Օթէօյլի հին օրերէն մնացած, որո՛նք հոս հոն կ'ընդմիջուէին բարձր տուներով, որո՛նք կարծես ձանձրոյթով ցոյց կուտային իրենց անկիւնաքարերը։ Փոքրիկ խանութպաններու այդ կրպակները, այդ միօրինակ պատուհանները տպաւորութիւն չէին ձգեր իր վրայ։ Սակայն իրերու մտերմական խորհուրդը կը զգար իր մէջ, եւ իրեն այնպէս կը թուէր թէ տուներու քարերը, դուռները, վերը՝ ապակիներուն ետին փայլող լոյսերը նպաստաւոր բան մը կը յայտնէին։ Առանձին էր ինք, կ'ուզէր առանձին մնալ։

Ճամբուն երկու կողմի բնակարաններուն մէջէն առաջացող ճամբան ալ եւս սովորական դարձած էր իրեն համար իր առած քայլերը այդ ճամբուն մէջէն՝ անդարձ կը նկատուէին իր կողմէ։ Ինչո՞ւ համար։ Ի՞նչ պատահած էր այդ օրը։ Հազիւ թէ իրարու հետ վիճաբանութիւն մը ունեցած էին, եւ ոչ իսկ կռիւ մը։ Ասով հանդերձ այդ օրը անզօր, զարմանալի ու միայնուն բան մը ունէր իր մէջ։ Ի՞նչ պատահած էր սակայն։ Ոչինչ։ Ու այդ ոչինչը կը նմանցնէր ամէն բան։ Տեսակ մը տարտամ ստուգութիւն կը զգար թէ ալ եւս չպիտի վերադառնար բնաւ այդ սենեակը, որ քիչ մը առաջ կը բովանդակէր իր կեանքին ամէնէն թաքուն եւ ամէնէն սիրելի մասը։ Սիրային լուրջ կապակցութիւն մըն էր իրենցը։ Անհրաժեշտ ուրախութեան մը ծանրախոհութեամբ անձնատուր եղած էր։ Ինք, Թէրէզ, սիրոյ համար ստեղծուած, ու շատ խոհական, իր անձնալքման մէջ չէր կորսնցուցած խորհրդածութեան այն բնազդը, ապահովութեան այն պէտքը՝ որո՛նք այնքան զօրաւոր էին իր մէջ։ Ինք ընտրութիւն չէր կատարած, եւ արդէն ընտրելիք չկար այդ բանը։ Ո՛չ ալ դիպուածով կամ անակնկալի մը շնորհիւ տեղի տուած էր։ Թէրէզ ըրած էր, ինչ որ իր կամքը ուզած էր, գէթ մարդ որչափ կրնայ իր ուզածը ընել այս կարգի գործերու մէջ։ Վշտանալու բան մը չունէր բնաւ։ Իրեն հետ վարուած էին այնպէս, ինչպէս պարտէին վարուիլ. պէտք չէր աւելի տարբեր կերպով դատել ընկերութեան մէջ փնտռուած մարդ մը՝ որ եթէ ուզէր, կրնար բոլոր կիներուն հետ սիրային յարաբերութիւն հաստատել.

(Շարունակելի)

տել. Նամակի բիծին վրայ սեւեռուած աչքերը զարդարող թարթիչները՝ այտերուն վրայ թեթեւ ստուերներ ձգելով՝ չգիտեմ ինչո՛ւ սրտիս մէջ թրթռում մը առաջ կը բերէին։

Ահա ա՛յն ատեն—առաջին անգամ ըլլալով—դիտեցի թէ Պլանշ շատ գեղանի էր. դեռ կնոջ ու աղջկան տարիքներուն միջեւ—ի մօտոյ փթթելիք կոկոնի մը գեղեցկութիւնը յիշեցնող—հոգեզուարճ գեղեցկութիւնով մը օժտուած էր։

—Կը տեսնէ՞ք, կ'ըսէր ինծի, ծծուն թուղթն ամէնէն աւելի նպատակայարմար է։

Տակաւին թարմ ձայնին մէջ աններեւակայելի ներդաշնակութիւն մը ու հրապոյր մը կար. օ՛հ, Աստուած իմ...։ Ես մինչեւ հիմա ա՛ս ալ չէի դիտած. այո՛, իր ամբողջ կերպարանքը ա՛յնչափ ամբիծ էր որ կը կարծէիր թէ պարկեշտութեան անոյշ հոտ մը կը բուրէր իրմէ։

Արեւը, իր բոցակէզ ճառագայթներով ու բեկբեկ լոյսով ոսկեճաճանչ փայլ մը կ'ընծայէր այն ցիրուցան մազերուն, ու վարդակարմիր այտերը կը ցուցադրէր իրենց բովանդակ փայլունութիւնովը ու թարմութիւնովը։ Զինքը,—ինչպէս իր անտիական հասակին մէջ—գգուելու անզուսպ փափաք մը զգացի, բայց չհամարձակեցայ. հիմա իմ աչքիս Պլանշի դիրքը բոլորովին փոխուած էր. ա՛ն ա՛լ հասուն աղջիկ էր։

Թանաքի այս բիծը կեանքիս մէջ անմոռանալի ու քաղցր զբաղում մը եղած էր ինծի. Անժէլ շատ հեռուները մնացած էր այլեւս։ Հիմա կը խորհէի թէ համակ անարատ գեղեցկութիւնով մը քովս յայտնուող Պլանշը անկէ տարի մը յետոյ իրօք հասուն աղջիկ մը պիտի ըլլայ եւ իր սիրած երիտասարդին հետ պիտի ամուսնանայ. կը մաղթէի որ մեր հոս անցընելիք մէկ քանի վայրկեանները երկարաձգուէին։

Արդեօք մինչեւ հիմա ես ինչո՞ւ համար զգացած չէի Պլանշի այս աստիճան գեղեցկութիւնը... ինչո՞ւ համար երջանկութիւնը փնտռած էի անսիրտ, խառնակեցիկ, հասարակ օտարուհիներուն կեղծուպատիր կերպարանքին մէջ. եւ այս ճշմարտութիւնը հիմա ինչո՞ւ համար—այսպէս մէկ վայրկեանի մէջ—ըմբռնեցի, չեմ գիտեր...։

Կը զգայի միայն թէ երկայնաձիգ ու խորաթափանց ակնարկներով Պլանշին կը նայէի ու անոր հրապուրիչ գեղեցկութեան հանդէպ տակաւ կը յաղթուէի ու կը դիւթուէի. չգիտեմ թէ այս տարտամ ու հաճելի տեսարանին մէջ ո՛րչափ ատեն մտախոհ մնացի եւ ինքզինքս կորսնցուցի...։

Ցանկարծ ճշմարտութեան դառն զգացումով մը արթննալու պէս եղայ. ու ինքզինքս ամփոփելով՝ Պլանշի ուսին վրայէն նամակը անգամ մը դիտեցի, հասկնալու համար թէ բիծը ի՛նչ վիճակ [illegible]։

Օ՜հ... զարմա՛նք. բիծը դեռ իր նախնական վիճակին մէջ էր, միայն մօրաքրոջս աղջկան այն գեղեցիկ աչքերէն թափած քանի մը կաթիլ արցունքը՝ մէկ երկու ծանրագին մարգարտահատեր՝ քանի մը բառեր ալ աւրած էին. ուրեմն այս նամակը կարդացեր եւ հասկցեր էր թէ ուրիշ մէկը կը սիրեմ ու լացեր էր...։

Ա՜հ... ես այս արցունքներուն մեռնիմ. նոյն վայրկենին երդում ըրի որ անգամ մըն ալ արցունք թափել չտամ այս աչքերուն։

Դ.

Բնականաբար նամակս չուղարկուեցաւ. անգամ մըն ալ չտեսայ Անժէլը ու չպիտի տեսնեմ, որովհետեւ հարիւր հազար երդումներ, անթիւ խոստումներ ըրած եմ սիրելի նշանածիս՝ Պլանշին աչքերուն արցունք թափել չտալ...։

Կարին   Թարգմ. ՅՈՎՀ. ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Քաղաքական ներքին կացութիւնը.— Կրօնական միաբանութիւններ.— Վիճաբանութեան պատրաստութիւնը.— Օրակարգ մը:

Բարիզ, 4 փետր. — Կրօնական միաբանութեանց վերաբերեալ օրինագիծերուն վիճաբանութիւնները մօտերս պիտի սկսին Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Այդ պատճառաւ, երէկ, Խորհրդարանին մէկ սրահին մէջ երեսփոխանական գումարումներ կատարուեցան՝ վիճաբանութեանց միջոցին հետեւելիք ընթացքը սահմանելու համար։ Հանրապետական միութեան խումբին մէջ, Պ. Էօժէն Էթիէնի նախագահութեամբ, քննութիւն կատարուեցաւ թէ ի՛նչ միջոցի դիմելու է՝ միաբանութեանց այդ խնդիրը փութով լուծելու համար։ Երկար վիճաբանութիւններէ ետքը, որոշուեցաւ առաջարկել որ 1901 յուլիս 1ի ընկերակցութեանց օրէնքը փոփոխութեանց ենթարկուի, որպէսզի նախարարութեան իրաւունք տրուի, պետական Խորհուրդին կողմէ տրուած հրամանագրով, արտօնութիւն տալու թէ՝ այրերէ բաղկացած միաբանութեանց՝ որոնց աղերսագիրները արդէն Խորհրդարանին մատուցուած են եւ թէ կիներու՝ որոնց աղերսագիրները դեռ ներկայացուած չեն։ Խումբը նաեւ կարծիք յայտնեց թէ խնդիրը եթէ դժուարութեանց պատճառ ըլլայ այրերէ բաղկացած միաբանութեանց համար, գործը Խորհրդարանին չներկայացնելու պարագային առթիւ, իրենց առաջարկած միջոցը ապագային համար գործադրուի, այն կերպով որ կիներէ բաղկացած միաբանութեանց համար ալ գործադրելի ըլլայ։ Այդ գումարումէն ետքը տեղի ունեցաւ նախարարական մեծամասնութեան չորս խումբերու պատուիրակներուն շաբաթական նիստը։ Հանրապետական միութեան ներկայացուցիչները իրենց խումբին որոշումը հաղորդեցին. ատոր վրայ երկար վիճաբանութիւն մը կատարուեցաւ։ Վերջապէս պատուիրակները սա օրակարգը քուէարկեցին մեծամասնութեամբ.

«Ձախակողմի խումբերուն պատուիրակութիւնը կը յայտարարէ թէ անլուծելի կերպով միաբանած է եւ այնպէս կը մնայ՝ ընկերակցութեանց օրէնքը գործադրելու՝ իր զուտ աշխարհական ոգիին մէջ եւ ամէնէն հաստատուն ու արագ եղանակով։ Կը յայտարարէ թէ պատրաստ է ազդու կերպով ոյժ տալու նախարարութեան՝ այդ առթիւ ձեռք առնելիք բոլոր միջոցներուն համար. նաեւ հանրապետական կուսակցութիւնը կը զգուշացնէ այն ամէն բաներու դէմ՝ որոնք հանրապետական մեծամասնութեան միութիւնը քակելու բնութիւնը ունին. միութիւն մը՝ որ միշտ աւելի անհրաժեշտ է։»

Հանրապետական միութիւնը այսօր ալ պիտի գումարուի։ Յուսալի է որ այդ նիստին մէջ համաձայնութիւն մը գոյանայ միւս խումբերուն հետ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Էտուարտ թագաւոր.— Ապահովիչ լուրեր.— Ինֆլուէնցա.— Մահու պատիժ.— Անգլիոյ բանակը:

Լոնտոն, 3 փետր. — Էտուարտ Է.ի անձնական քարտուղարը սա զեկոյցը հաղորդեց լրագիրներուն.

«Թագաւորը ինֆլուէնցայէ բռնուած է թեթեւ կերպով, բայց բաւական զգալի բարւոքում մը կայ արդէն Ն. Վեհափառութեան վիճակին մէջ։»

Թէեւ լուրերը ապահովիչ են, սակայն թագաւորը ու թագուհին վերջնականապէս ետ կեցած են՝ Չէթսուըրթ երթալէ, Տըվընշայրի դուքսին դղեակը։ Դուքսը ու դքսուհին մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսած եւ ութը հազար անգլիական ոսկի ծախսած են։ Ուինտսորէն կը հեռագրեն թէ թագաւորը ու թագուհին չորեքշաբթի Պըքինկէմի պալատը պիտի դառնան, սակայն այս լուրը պաշտօնապէս հաստատուած չէ։ Էտուարտ Է.ի բժիշկ Սըր Ֆրանսիզ Լէքինկ այս առտու Ուինտսոր գնաց եւ կէս օրին դարձաւ։ Ալեքսանդրա թագուհին այս իրիկուն, կառքով պտոյտ մը կատարեց Ուինտսորի դարաստանին մէջ։ Այս իրիկուն Ուինտսորէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ թագաւորին առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։ Այս լուրը պաշտօնական չէ, նաեւ այն լուրը թէ Էտուարտ Է. պիտի չկատարէ Խորհրդարանին նստաշրջանին բացումը որ փետրուար 17ին պիտի կատարուի, ինչպէս նախապէս փափաք յայտնած էր։ Իրիկուան ուշ ատեն առնուած լուրի մը նայելով՝ Անգլիոյ թագաւորին վիճակը աւելի գոհացուցիչ է։

—Այս առտու Լոնտոնի Հոլլուէյի բանտին մէջ երկու կիներ կախաղան հանուեցան։ Ասոնք սպաննած էին դիեցնելու համար իրենց յանձնուած մանուկներ, նախապէս մեծաքանակ գումարներ առնելէ ետքը՝ իբրեւ մէկ անգամի վճարում։ 1884էն ի վեր առաջին անգամն է որ երկու կիներ միասին կախաղան կը հանուին։

—Թայմզ երրորդ յօդուած մը հրատարակեց Անգլիոյ բանակին վերակազմութեանը վրայ։ Թայմզ կ'առաջարկէ զեղչել կանոնաւոր բանակին զինուորներուն թիւը եւ աւելցնել բրիտանական տէրութեան սահմանագլուխներուն վրայ զբաղուած զինուորներուն թիւը։ Նաեւ հարաւային Ափրիկէի մէջ ամբողջ զօրաբանակ մը պահել, որպէսզի պատերազմի ատեն դիւրանայ զինուորական շարժումները թէ՝ Հնդկաստանի եւ թէ Մայրագոյն Արեւելքի համար։ Այդ կերպով քանի մը միլիոնի խնայողութիւն ձեռք պիտի բերուի։ Թայմզ կը յարէ թէ քաղաքային զինուորներու վերակազմութիւնը՝ բրիտանական տէրութեան ճշմարիտ զօրութիւնը պիտի կազմէ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանին մէջ.— Երեսփոխաններուն վարձքը.— Ճիզուիթներ Գերմանիոյ մէջ:

Պերլին, 3 փետր.— Երեսփ. Ժողովին մէջ, ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը, զանազան հարցումներու պատասխանելով յայտարարեց թէ ինք ալ կուսակից է երեսփոխաններու վարձք մը տալու խնդրին, բայց պէտք է նկատողութեան առնել զանազան գերման կառավարութեանց կարծիքը։ Հետեւաբար տակաւին չի կրնար հաւանութիւն յայտնել այդ առաջարկութեան։ Ֆոն Պիւլով կոմսը, յետոյ ճիզուիթներու համար հաստատուած օրէնքի խնդիրը ձեռք առնելով յայտարարեց թէ կառավարութիւնը թէեւ տրամադիր չէ ջնջել տրամադրութիւնները 1874ի այն օրէնքին՝ որ Գերմանիոյ մէջ ճիզուիթներուն բնակութիւն հաստատելը կ'արգիլէ, բայց իր կարծիքին նայելով անհրաժեշտ հարկ մը չկայ երկար ատեն թող չտալու ճիզուիթներու միաբանութեան անդամներուն որ անհատաբար Գերմանիա բնակին։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

Երեք տէրութեանց պահանջումները.— Բանակցութիւններ.— Ընդդիմութիւններ.— Իրաւախոհութիւն մը:

Լոնտոն—3 փետր.—Ռիւթէր սա զեկոյցը հրատարակեց.—«Երեք տէրութեանց ընթացքը, Վէնէզուէլայէ իրենց ունեցած պահանջումներու մասին, սխալ գնահատուած է։ Անգլիա, Գերմանիա ու Իտալիա բնաւ չեն պահանջեր որ իրենց պահանջումները առանձնաշնորհեալ հանգամանք մը ունենան, միայն կը պնդեն որ միւսներէն անջատ ըլլան եւ ուղղակի կարգադրուին երեք տէրութեանց ու Վէնէզուէլայի միջեւ։ Երեք տէրութիւնները բնաւ դիտողութիւն մը չունին ընելիք՝ երբ Վէնէզուէլա վճարէ ուրիշ տէրութեանց ունեցած իր պարտքերը, բայց կը պահանջեն որ Վէնէզուէլա իրենց հետ համաձայնութիւն մը գոյացնէ, առանց խառնելու իրենց պահանջումները միւսներուն պահանջմանցը հետ։ Անգլիա, Գերմանիա ու Իտալիա պիտի շարունակեն պաշարումը, մինչեւ որ այդ մասին գոհացում տրուի իրենց, բայց չեն ուզեր Վէնէզուէլան յանձնառութեան տակ թողուլ ո՛չ իւրաքանչիւր մասնավճարի գումարին եւ ոչ ալ այն թուականին համար, ուր ամբողջովին պիտի հատուցուին Վէնէզուէլայի պարտքերը։ Երեք տէրութիւնները այդ խնդիրները կարգադրելու հոգը կը թողուն Վէնէզուէլայի կառավարութեան՝ հիմնուելով իր հասոյթի աղբիւրներուն վրայ։»

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատար Պարոն Սթէք ֆոն Սթէրնպուրկ եւ Անգլիոյ դեսպան Սըր Մ. Հէրպէրթ տեսակցութիւն մը ունեցեր են Պ. Պօուէնի հետ։ Նոյն օրուան իրիկունը ուրիշ խորհրդակցութիւն մըն ալ կատարուեր է Անգլիոյ դեսպանատան մէջ։ Կ'ըսուի թէ այդ խորհրդակցութեանց առարկան եղած է երեք տէրութեանց պահանջումներուն խնդիրը։

Քարաքաս.—Քասթրօ նախագահին զինուորները, Ալեքսանտրա զօրավարին հրամանատարութեանը տակ, Բամաթակուայի մօտ յաղթեր են թշնամի՝ Մաթօ զօրավարին զինուորներուն՝ Ասկանոս եւ Տիւչարմ զօրավարներուն հրամանատարութեանը տակ։ Այս վերջիններէն երկու հարիւր հոգի գերի ինկեր են, որոնց յիսունը՝ սպայ։

Ուաշինկթըն.—Անգլիոյ, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները հաւաներ են, իրենց կառավարութեանց կողմէ վաւերացուելու պայմանով, ընդունիլ Պ. Պօուէնի առաջարկած իրաւախոհութիւնը, որով երեք տէրութեանց առանձնաշնորհեալ դիրք մը կը տրուի՝ երեք ամսուան համար միայն, պայմանով որ պաշարումը շուտով վերնայ։ Կ'ըսուի նաեւ որ երեք տէրութիւնները չեն հաւանիր որ խնդիրը Լահէի իրաւարարական ատեանին ներկայացուի, վասն զի ատիկա ամէնէն վերջին միջոցն է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ցարին ուղեւորութիւնը.— Ֆրանսական նաւաբաժինը:

Բարիզ, 3 փետր.—Ռուսիոյ կայսրը որոշեց Իտալիա կատարելիք ուղեւորութեան ժամանակացոյցը եւ թուականը։ Անշուշտ ֆրանսական կառավարութեան քիչ ատենէն տեղեկութիւն պիտի տրուի, [illegible] մօտէն պիտի անցնի։ Իտալիա պիտի երթայ ծովի ճամբով։ Ռէվէլէն շոգենաւ պիտի նստի, Պալթիք ու Հիւսիսային ծովերէն, Մանշէն եւ Ովկիանոսէն անցնելով Ճիպրալթարէն Միջերկրական պիտի մտնէ։ Հաւանական է որ Ֆրանսայի կառավարութեան հրամանով ֆրանսական հիւսիսային նաւաբաժինը Տէօնքէրք երթայ Ռուսիոյ կայսրը ողջունելու. ուրիշ բան է եթէ այդ պաշտօնը յանձնուի Միջերկրականի նաւաբաժնին։ Նիքոլա Բ., որուն պիտի ընկերանայ նաեւ կայսրուհին, ապրիլ 11ին Հռոմ պիտի ժամանէ։

ԼՈՒԻԶ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Իշխանուհին եւ Պ. Ժիրոնի Մանթոնէն մեկնումը.— Տեսակցութիւն մը Պ. Ժիրոնի հետ.— Լէոբոլտ Սալվաթոր արքիդուքսին կարծիքը:

Մանթոն, 3 փետր.— Լուիզ իշխանուհին եւ Պ. Ժիրոն, երէկ իրիկուն, ժամը 5ին յանկարծ մեկնեցան հոսկէ, մինչ ոչ մէկ բան կռահել կուտար այդպիսի յեղակարծ մեկնում մը։ Երկուքն ալ Մանթոնէն մեկներ են Ժընէվ, ուր, հաւանական է թէ իշխանուհին չպիտի մնայ երկար ատեն։ Արդարեւ՝ իշխանուհիին աճապարանքով մեկնելուն պատճառը էր իր կրտսեր զաւկին թիֆոյէ բռնուիլը։ Լուիզ իշխանուհին կը կարծէ թէ իրեն համար աւելի դիւրին պիտի ըլլայ Ժընէվի մէջ Պ. Լաչընալի խորհուրդներուն դիմել, ի մասին այն բանակցութեանց՝ որոնք պիտի կատարուին, Սալցպուրկի եւ նոյն իսկ Տրէզտայի մէջ բնակելու համար, մինչեւ որ իր զաւակը վտանգէ դուրս ըլլայ։ Նիւ-Եորք-Հէրալտի թղթակիցը տեսեր է Պ. Ժիրոնը, անոր մեկնումէն քանի մը վայրկեան առաջ։ Պ. Ժիրոն մտադիր է ընդհուպ վերադառնալ իշխանուհիին հետ։ Իրենց գոյքերը մէկտեղ չեն տարած։ Գործին դատական կողմին վրայ, երբեմն այնքան կնճռոտ ու հակատական, Պ. Ժիրոն յայտներ է իշխանուհիին ունեցած մտադրութիւնները։ Ահա Պ. Ժիրոնի յայտարարութեանց մէկ ամփոփումը.—«Պ. Ժիրոն ըսաւ թէ իշխանուհին պիտի հակառակի ամուսնալուծման առաջարկին, սաքսոնեան օրէնքը թոյլատրելով ամուսնական կեանքի բաժանում, բայց ոչ ամուսնալուծութիւն։ Եւ ատիկա այն պատճառաւ որ իշխանուհին կարենայ կարգ մը իրաւունքներ պահել իր երեք տղոց վրայ։ Երբ այդ իրաւունքները փրկուին, իշխանուհին պիտի ջանայ ամուսնական կեանքի իր բաժանումը փոխել ամուսնալուծութեան։ Այն ատեն, ընդհուպ պիտի ամուսնանայ Պ. Ժիրոնի հետ։ Թէեւ անկարելի է արգիլել որ ծնելիք տղան սաքսոն իշխան չըլլայ, սակայն Լուիզ իշխանուհին եւ Պ. Ժիրոն, երկուքն ալ որոշած են ընդդիմանալ՝ նորածինը պահանջելու մասին եղած ամէն փորձերու դէմ։»

—Պերլինի Լոքալ Անցայկըր թերթին ներկայացուցիչն ալ հետաքրքրաշարժ տեսակցութիւն մը ունեցեր է Աւստրիոյ Լէոբոլտ Սալվաթոր արքիդուքսին հետ։ Ֆրանց-Եոզեֆ կայսրը բոլոր արքիդուքսերուն եւ արքիդքսուհիներուն, ինչպէս նաեւ Թոսքանայի արքիդուքսերուն եւ արքիդքսուհիներուն արգիլեր է տեսակցիլ Լուիզ իշխանուհիին հետ, նոյն իսկ ուղիղ ճամբու մէջ գտնելու համար զայն, այս վերջինը ալ եւս բարոյապէս մեռած համարուելով Հապսպուրկեանց համար։ Լէոբոլտ արքիդուքսը կը կարծէ թէ ամուսնալուծութիւնը անկարելի է, եւ թէ Տրէզտայի մասնաւոր ատեանը ամուսնական կեանքի բաժանում պիտի վճռէ։ Չի գիտեր թէ իշխանուհին ի՛նչ անուն պիտի կրէ դատական վճռէն յետոյ. բայց արքիդուքսը կ'ըսէ թէ իշխանուհին երբեք չպիտի ամուսնանայ Պ. Ժիրոնի հետ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Տէր եւ Տիկին Չէմպըրլէն Պլէօմֆոնթայնի մէջ:— Ջերմագին ընդունելութիւն:

Լոնտոն, 3 փետր.— Տէր եւ Տիկին Չէմպըրլէն Պլէօմֆոնթէյնի կառավարական ապարանքը հասեր են։ Պլէօմֆոնթէյնի քաղաքապետը, Պ. Ուիլսըն ընդուներ է Տէր եւ Տիկին Չէմպըրլէնը, Սփրինգֆիլտի մէջ։ 200 ձիաւորներէ բաղկացած երկար թափոր մը, հեծանուորդ, կառք, գաղթային նախարարին ընկերացեր է մինչեւ քաղաք։ Ամբոխը, փողոցներուն մէջ, ջերմագին ընդունելութիւն ըրեր է անոնց։ Կառավարական պաշտօնատան դիմաց, դպրոցականներու մեծ թիւ մը շարուած էր ճամբու վրայ, եւ Պ. Չէմպըրլէնի ժամանած ատեն, անոնք սկսան երգել ազգային երգը։ Տիկին Չէմպըրլէն ծաղկեփունջ մը եւ ուղերձ մը ընդուներ է հարաւ-ափրիկեան արքայական կիներուն Ընկերութեան կողմէ։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Չինու հեռագրական վարչութիւնը.— Նոր ըմբոստութեան վախեր:

Բէքին, 3 փետր.— Կառավարութիւնը որոշում տուեր է նորէն իր վարչութեան տակ առնել չինական հեռագրութիւնը։ Իր նպատակն է օտարազգիներէն գաղտնի պահել պաշտօնական հեռագիրները։ Փոխարքան հիւպատոսական մարմնէն պաշտօնապէս խնդրեր է օտարազգիներուն իմաց տալ թէ իրենց չպիտի թոյլատրուի հեռագրի չինական ձեռնարկութեանց բաժնեթուղթեր գնել, որոնք մինչեւ հիմա առեւտրական մարմիններու կը վերաբերէին։

—Տոքթ. Թոլթման, որ չինական արքունիքին բժիշկ եղած է տասնըեօթ տարի չափ եւ Լի-Հունկ-Չանկի բժիշկը՝ վեց տարի չափ, կը գուշակէ թէ չինական նոր ըմբոստութիւն մը պիտի ծագի, առաջինէն աւելի բուռն։ Այդ անձին կարծիքին նայելով, Բէքինի մէջ բնակող օտարականները, բոլորովին պաշտպանութենէ զուրկ են հիմա. ամերիկեան դեսպանատունը առաջինը պիտի ըլլայ յարձակում կրող։ Վայրագութիւնները՝ որոնք պիտի գործուին, պիտի գերազանցեն այն ամէն դէպքերը, որոնք երկու տարի առաջ զարմանք պատճառեցին ամբողջ աշխարհին։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԺԸՆԷՎ, 7 փետր.— Լուիզ իշխանուհիին փաստաբանները հեռագրեցին իրաւագէտ խորհրդական Տոքթ. Քէրնէրի, Տրէզտայի մէջ թէ՝ իշխանուհին, որ Պ. Ժիրոնի հետ իր յարաբերութիւնները խզած է, ստիպողաբար կ'ուզէ տեսնել իր հիւանդ տղան։ Փաստաբանները, իշխանուհիին հրամանով, կը խնդրեն Տոքթ. Քէրնէրէն այդ բաղձանքը հաղորդել Սաքսոնիոյ իշխանին, յարելով որ իշխանուհին, իր տղաքը տեսնելէ ետքը, պիտի հեռանայ Տրէզտայէն։

ՏՐԻԶՏԱ.— Տրէզտնէր Ժուռնալ կէս-պաշտօնական թերթը, կ'ըսէ այսօրուան իր թիւին մէջ.— «Լուիզ իշխանուհիին փաստաբանները հաղորդած ըլլալով լրագիրներուն թէ Լուիզ իշխանուհին Պ. Ժիրոնի հետ իր յարաբերութիւնները խզած է, քանի մը թերթեր յոյս յայտնեցին որ գործին կարգադրութիւնը այդ կերպով կարելի պիտի ըլլայ։ Այս [illegible] հանդէպ արտօնուած ենք յայտարարելու որ այդ բոլոր եղածները բնաւ չեն կրնար փոխել կացութիւնը եւ Սաքսոնիոյ արքունիքին յարաբերութիւնները՝ Լուիզ իշխանուհիին հետ, եւ թէ ամուսնալուծման դատը իր կանոնաւոր ընթացքին պիտի հետեւի։»

ԺԸՆԷՎ.— Իշխանուհիին փաստաբանները իբրեւ պատասխան իրենց այն հեռագրին՝ որով իրենց փոխանորդին համար արտօնութիւն խնդրած էին Տրէզտա երթալ՝ իր տղաքը տեսնելու, այս հեռագիրը ստացան իրաւագէտ խորհրդական Տոքթ. Քէրնէրէն.— «Ն. Ա. Բարձրութիւնը որ եւ է հաւանութեան տեղի չտալու համար, բացարձակապէս կը մերժէ եղած պահանջումը։»

ՀՌՈՄ.—Պապը հարբուխէ կը տառապի. բայց կրցաւ ներկայ գտնուիլ Պիոս Թ.ի մահուան տարեդարձին առթիւ կատարուած հոգեհանգստեան պաշտօնին։

ՍՈՖԻԱ.—Նախկին Նախարարապետ Պ. Քարաւելով, այս գիշեր, յանկարծամահ եղաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Լանթեռն ծանոյց թէ Պ. Ժորէս մտադիր է Երեսփ. Ժողովին մէջ ապացուցանել որ Մէրսիէ զօրավարը գաղտնի թուղթեր հաղորդած է Ռէնի զինուորական ատեանին դատաւորներուն (Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեանը ատեն)։ Թան այդ առթիւ տեղեկութիւն ուզեց Մէրսիէ զօրավարէն որ յայտարարեց թէ Լանթեռնի հրատարակած տեղեկութիւնը բոլորովին սխալ է։

ՊԼԷՕՄՖՈՆԹԱՅՆ.—Տէվէթ զօրավարը Պ. Չէմպըրլէնի յանձնեց Պօէրներուն մէկ ուղերձը, որով բազմաթիւ պահանջումներ կը թուէն՝ Օրանժի վարչութեան դէմ։ Գաղթային Նախարարը փորձեց ժխտել այդ քննադատութիւնները, բայց Տէվէթ զօրավարը պատասխանեց թէ, այդ պարագային մէջ, պիտի աշխատի ընդհանուր բողոք մը առաջ բերել։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Երեք տէրութեանց ներկայացուցիչները Պ. Պօուէնի յանձնեցին կարգադրութեան բրոթոքոլին բնագիրը, որ ստորագրուելէն պէս պաշարումը պիտի վերնայ։

—Ռուզվէլթ նախագահը մերժեց կարգադրութեան համար նախամեծարութիւն մը տալ ի նպաստ տէրութեանց՝ Վէնէզուէլայէն իրենց ունեցած պահանջումներուն համար։

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց նախկին զինուորականներու եւ փօզերանոցի ելմտացոյցները. յետոյ ձեռք առաւ ելմտական օրէնքը։

ՏՐԻԶՏԱ.— Սաքսոնիոյ իշխանին ու իշխանուհիին ամուսնալուծման դատը փետրուար 11ին պիտի վերսկսի։

ՎԻԷՆՆԱ.— Երիտասարդ-չեխ երեսփոխան Պ. Քրամարց Երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարեց թէ իր կուսակցութիւնը միայն պիտի հաւանի ներքին կանոնագրին այն բարեփոխման՝ որով վիճաբանութեանց խափանումը պիտի արգիլուի։

ՊԷՇԹԱ.— Անտրասի կոմսի ճառը իր անդրադարձումը ունեցաւ Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Նախարարապետ Պ. Ֆոն Զէլ անոր պաշտպանութիւնը ընելով, մեծ աղմուկ յարոյց։

ՄԱՏՐԻՏ.— Ազատական կուսակցութեան պատկանող նախկին նախարարներ հաւանեցան նոյն կուսակցութեան նոր ծրագրին։

ԲԱՐԻԶ.— Ընկերվարական երեսփոխան Պ. Սէլ, Ժողովարանին նրբանցքներուն մէջ, ապտակեց ազգայնական Պ. Լազիէն, եւ չուզեց վկաներ կարգել։ Պ. Լազի, երկուշաբթի օրը, Երեսփ. Ժողովէն արտօնութիւն պիտի ուզէ դատ բանալու Պ. Սէլի դէմ։

—Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց Նիքըլէ դրամներու պատրաստութեան արտօնութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ թագաւորը, Միջերկրականի մէջ կատարելիք ուղեւորութեանը առթիւ, Աթէնք ալ պիտի այցելէ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ափրիկեան Տրիպոլիսոյ նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ անտառներու, հանքերու եւ երկրագործական նախարարութեան օգնական Հիւսէյին էֆ.։

—Արտաքին գործոց նախարարութեան դատական ճիւղին տնօրէն անուանուեցաւ մաքսային Խորհուրդին անդամ Աթըֆ պէյ։

—Իփէք գաւառին (Գոսովա) հրամանատար ու կառավարիչ անուանուեցաւ Եաքովէի նախորդ գայմագամ ու հրամանատար գիր-գնդապետ Ահեան պէյ, որուն գնդապետութեան աստիճան տրուեցաւ։

—Էնկիւրիի նահանգին Միխալըճճըք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Թէրգովիշթէի գայմագամ Ապտիւրրահիմ էֆ.։

—Իւլքայի երկրորդ աստիճան եւ 1րդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ասիր գաւառին (Եէմէն) կառավարիչ Արիֆ Հիքմէթ պէյի։

—Սըվազի նահանգին Տարէնտէ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Իմամրէի նախորդ նաիպ Խալիլ Սըրրի էֆ.։ Պրուսայի նահանգին Էսկիշէհիր գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Ագչէհրի նախորդ նաիպ Ահմէտ Թէվֆիգ էֆ.։ Էրզրումի նահանգին Քէմախ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Դերջանի նախորդ նաիպ Էօմէր Լութֆի էֆ.։ Հալէպի նահանգին Գիլիս գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Կեմլիկի նախորդ նաիպ Մէհմէտ Մինիր էֆ.։ Ատանայի նահանգին Անամուր գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Ֆէքէի նախորդ նաիպ Էօմէր Լութֆի էֆ.։ Պրուսայի նահանգին Քերմասթի գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ նաիպներու վարժարանին շրջանաւարտներէն Մէհմէտ Շիւքրի էֆ.։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Հիճազ երթալիք աղքատ ուխտաւորներուն շոգենաւի եւ ուրիշ ծախքերը կայս. մասնաւոր Արկղէն տրուին։ Մինչեւ հիմա երկու անգամէն ճամբայ հանուած ուխտաւորներ արժանացան կայս. այդ շնորհին։ Այսօր ալ մաս մը ուխտաւորներ Իզմիրա շոգենաւով ճամբայ կ'ելլեն, որոնց ծախքերը կայս. մասնաւոր Արկղէն պիտի վճարուին։

ԲԱՐԻԶԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԸ.—Բարիզէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Մինիր պէյ արձակուրդով ճամբայ ելեր է Կ. Պոլիս գալու համար։ Խորհրդական Նաճի պէյ փոխանորդաբար պիտի վարէ դեսպանատան գործերը։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ ծովային նախարար Հասան փաշայի հիւանդութիւնը կը շարունակէ, երէկ, սենեկապետ ու կայս. պալատան երկրորդ քարտուղար Իզզէթ փաշան ղրկելով Ն. Վսեմութեան ապարանքը, որպիսութիւնը հարցնել տուաւ։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍԻ նահանգին նոր կուսակալ Հիւսէյին էֆ. երէկ կայս. պալատ երթալով, երախտագիտութիւն մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սապահ հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէն.— «Պուլկարիոյ Նախարարապետ Տանէվ էֆ. անցեալ օր, Սոբրանիէին մէջ ճառ մը արտասանելով, յայտարարեց թէ ժամանակէ մը ի վեր Պուլկարիոյ մէջ ապաստանող խռովարար անձերու նկատմամբ խիստ ու զսպողական միջոցներ ձեռք առնուած են, որով ատոնք քիչ ատենէն պիտի ձերբակալուին եւ թէ ասպատակութենէն հետք մը անգամ պիտի չմնայ։»

ՊԱՐՍԻՑ Շահին քեռայր Աղա Միրզա Չէնճէլապէտին, որդին ու հետեւորդները երէկ, Հիճազ ուղեւորեցան Խտիվէիի [illegible] շոգենաւով։ Դեսպանը, դեսպանատան պաշտօնեաները եւ պարսիկ գաղթականութեան երեւելիները շոգենաւ երթալով ողջերթ մաղթեցին։

—Երէկ արարողապետ Իպրահիմ պէյ Պարսից դեսպանատունը երթալով, Աղա Միրզա Չէնճէլապէտինի հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները ու գոհունակութիւնը՝ անոր Կ. Պոլիս այցելելուն առթիւ։ Պարսիկ հիւրը շնորհակալութիւն յայտնեց կայս. այն մեծարանաց համար, որոնց արժանացաւ։

ՆՊԱՐԲՈՒԱԿԱՆ հրամանագիր մը կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց կառավարական բոլոր պաշտօնատուններուն թէ զինուորական ու քաղաքային ամէն տեսակ պաշտօնեայ պարտին ժամանակին իրենց գործին գլուխը գտնուիլ, դիզուած գործերը փութով կարգադրել եւ հանրօգուտ շինութեանց մասին մեծ հոգ տանիլ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ նոր կուսակալ Րէշատ պէյ, շաբաթ օրը, կայս. պալատ երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց. յետոյ պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիեւ հինգշաբթի իրիկուն, պարահանդէս մը պիտի տայ, որուն համար բազմաթիւ հրաւիրագիրներ ուղղած է։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Պ. Կասթոն Օպուանօ, իր կնոջ եւ [illegible]նիին հետ, շաբաթ օրը Բարիզէն Կ. Պոլիս ժամանեց Արեւելեան ճեպընթացով։

—Մոնիթէօռ կ'ըսէ թէ սխալ է կարգ մը լրագիրներու այն լուրը, որուն համաձայն, Պ. Կասթոն Օպուանօ Օսմ. Պանքային Բարիզի յանձնաժողովին վարիչ-տնօրէն կարգուած ըլլայ։ Նոյն իսկ միտքէն անցած Պ. Կասթոն Օպուանօ Օսմ. Պանքային Կ. Պոլսոյ ընդհանուր տնօրէնի պաշտօնէն ուրիշ պաշտօնի կոչել։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ գլխաւոր փաստաբաններէն կազմուած յանձնաժողովը որ Կ. Պոլսոյ մէջ պատահած բազմաթիւ սնանկութեանց առաջքը առնելու մասին ծրագիր մը պիտի պատրաստէ, կը բաղկանայ հետեւեալ անձերէն.— Պ. Պախ ու Տոքթ. Սրիքէր (Աւստրիա-Հունգարիա), Պ. Է. Ժիրօ (Ֆրանսա), Պ. Ֆոն Բէօշլէր (Գերմանիա), Պ. Լ. Մի[illegible] (Անգլիա եւ Ռումանիա), Պ. Բուլթօ (Պելճքա), Պ. Ֆէրնանտէզ (Իտալիա) ու Ապոստոլիտիս՝ (Յունաստան)։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.—Ճանիկէն (Տրապիզոն) կը հեռագրեն քաղաքապետութեան [illegible] յունուար 9էն 20 դէպի Կ. Պոլիս ճամբայ հանուած են 23,640 ոչխարներ։ Տրապիզոնէն ալ կը հեռագրեն թէ 5834 ոչխարներ ճամբայ հանուած են դէպի Կ. Պոլիս։

ՊՕՅԱՃԸՔԵՕՅԻ մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ջրհանկիր զօրքերու կայան մը պիտի հաստատուի։ Այդ նպատակով զօրանոց մը եւ ախոռ մը պիտի կառուցուին Պալթա Լիմանի պահականոցին մօտ։ Սպարապետ Դուռնէն ջրհանկիր զինուորներու ջոկատ մը նոյն զօրանոցը պիտի հաստատուի՝ ամէն տեսակ հրշէջ գործիքներով։ Սթէնեայի ծովածոցին մէջ շոգենաւակ մը միշտ պատրաստ գտնուելով, ջրհանկիր զինուորները ասիական կողմը պիտի փոխադրէ երբ հարկ ըլլայ։ Քաղաքապետութեան ելմտացոյցին մէջ նշանակուած 50 հազար ղրուշի վարձը անբաւական ըլլալով, տարբերութիւնը Սպարապետ Դրան կողմէ պիտի հատուցուի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Պ. Կասթոն Օպուանօ եւ պուլկարական գործակատար Պ. [illegible]չով, շաբաթ օրը Բ. Դուռ երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՀԱՑԵՐԸ.— Թաղապետութեան պաշտօնեաները, առջի օրը, Սուլթան Պայազիտի կողմը հացագործի երկու փուռ այցելելով, քանի մը 100 օխա հաց գրաւեցին՝ օրինական կշիռէն պակաս ըլլալուն համար եւ աղքատներուն բաժնեցին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Դամասկոսի մէջ երեքշաբթի օրը, քոլէրայէ 3 դէպք ու [illegible] մահ պատահեր են եւ հետեւեալ օրն ալ [illegible] դէպք ու 4 մահ։ Ուրբաթ օրը 4 դէպք ու 6 մահ եւ շաբաթ՝ 4 դէպք ու 3 մահ։

—Աղեքսանդրիայէն կը գրեն թէ Թա[illegible]խի մէջ չորեքշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է։

[illegible]

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան խառն յանձնաժողովը, շաբաթ օրը, Խարիճիէի մէջ նորէն գումարուեցաւ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ օտար ու ներքին ապրանքներու եւ արմտիքի ու ոգելից ըմպելիներու մաքսատան շէնքը նորոգելու համար 256,000 զրշ.ի ծախք մը պիտի ըլլայ։ Ղալաթիոյ մաքսատան տնօրէնին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է՝ նորոգութեանց հսկելու պաշտօնով։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Լահովարի, որ արձակուրդով Պուքրէշ կը գտնուի, այսօր Կ. Պոլիս կը դառնայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ գործակատար Պ. Կէշով, շաբաթ օրը, այցելութիւն տուաւ Սերպիոյ դեսպանին։

ԻՏԱԼԻՈՅ Թագաւորը Իտալական Թագ պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Գ. Զօրաբանակին (Մանասդըր) հրամանատար Հաճի Խայրի փաշային։

Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ Խօճէր Լութֆի էֆ. որ Էրլանկէնի մէջ (Գերմանիա) իրաւագիտութիւն կ'ուսանէր, Տոքթորի վկայական ստացեր է։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը կատարելապէս ապաքինած ըլլալով, շաբաթ օրը նախագահեց Սինոդին։

ԽԱՐԲԵՐԴԷՆ յուն. 8 թուականով կը գրեն թէ ամէն կողմ առատ ձիւն տեղացած է՝ նախորդ տարիներէն շատ աւելի։ Հանկէ մեկնող Պաղտատի թղթատարը մէկ ժամուան ճամբան հինգ ժամէն կտրելով, հազիւ կրցեր է Մալաթիա հասնիլ մեծամեծ դժուարութիւններով։ Նահանգին ամէն կողմերը երթեւեկութիւնները դժուարացած են՝ ձիւնախառն փոթորիկին հետեւանքով։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ յուն. 18էն 25 պատահած մահերու թիւն է 324, որոնց 186ը Իսլամ (100 այր, 86 կին) 113ը՝ Քրիստոնեայ (67 այր, 46 կին) եւ 25ը՝ Հրեայ (15 այր, 10 կին)։

ՌՈՒՄԷԼԻՒ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Դատական նախարարութիւնը գրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ Գոսովայի ու Մանասդըրի նահանգներու գաւառակներուն մէջ կանանց յատուկ բանտ չգտնուելով, յանցաւոր կիները իմամներու եւ քահանաներու տուները վար կը դրուին, որով կանանց մասին օրէնքին պատժական տրամադրութիւնները կատարելապէս չեն գործադրուիր։

—Ռումէլիի նահանգաց քննիչին հրամանով Գոսովայի նահանգին ամէն կողմերը ծանուցուեցաւ որ տուրքի վարձակալներէն եւ տուրք վճարող անհատներէն կառավարութեան պահանջքները գանձելու մասին դատական ու ոստիկանական պաշտօնեաները կատարեն իրենց սպարտականութիւնները եւ թէ ամենափոքր անհոգութիւն մը եթէ ընեն, պաշտօնանկ պիտի ըլլան։

—Գոսովայի կուսակալութիւնը, Ռումէլիի նահանգաց քննիչին հրամանով, ծանոյց ամէն կողմ թէ իրենց պաշտօնին կիրառմանը համար գիւղերը գացող տուրքի հաւաքիչները, ոստիկան-զինուորները ու ասոնց սպաները եթէ տեղացիներէն ձրի ուտելիք ու կեր առնեն, խստիւ պիտի պատժուին. Նաեւ սպաները ու գայմագամները եթէ այդ մասին քննութիւն կատարելու եւ դատ վարելու առթիւ ամենափոքր անհոգութիւն ընեն, թէ՝ պաշտօնանկ պիտի ըլլան եւ թէ դատաստանի պիտի ենթարկուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, երէկ, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԱՂԲԻՒՐ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Քեաղըտխանէի հովիտէն բերուած ջուրերուն համար Օրթագիւղի Թրամուէի ճամբուն վրայ ալ աղբիւր մը շինել։ Խողովակներուն զետեղումը երէկ սկսաւ։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին իբրեւ նպաստ առնուելիք քառասունական փարան նաեւ պիտի գանձուի կառավարական պաշտօնարաններուն տրուած աղերսագիրներու կցուած թուղթերէն։

ԱՖԻՈՆ.—Գարահիսարէն կը հեռագրեն թէ Աֆիոնի բերքը, անցեալ տարուան հետ բաղդատելով, նուազ է՝ շատ անձրեւ տեղացած չըլլալուն համար։

Բ. ԴՈՒՌԸ նկատելով որ իւրաքանչիւր ոչխարէ առնուած տուրքը անհամապատասխան է առուծախի գիներուն՝ գրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին որ այդ տուրքը արդար համեմատութեամբ մը գանձուի, որով թէ՝ ոչխարահամարէն ոչխարները գաղտնի չեն պահուիր եւ թէ ոչխարներու թիւը կ'աւելնայ։ Բ. Դուռը յանձնարարեց նաեւ նոյն պաշտօնարանին որ այդ մասին քննութիւն կատարելով արդիւնքը տեղեկագրուի։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԷՆ կը հեռագրեն թէ նոր կուսակալ Ֆէրիդ Ալի Րիզա փաշա շաբաթ օրը պաշտօնատեղին ժամաներով, գործի ձեռնարկեր է։

ԽՈՊԱՆ հողերու վրայ, առանց արտօնութեան, շէնք շկառուցանելու մասին նորէն հրահանգ ղրկուեցաւ ամէն կողմ, ծանուցուելով որ այդ առթիւ թերացող ոստիկանութեան ու թաղապետական պաշտօնեաները օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին։

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը գրեց Ատանայի ու Պրուսայի կուսակալութեանց՝ տեղեկագրել թէ շրջուն բժիշկները մինչեւ հիմա ո՛րքան մարդ դարմանած են՝ ափրոդիտեան ախտէ բռնուած։

ՄԱՔՍԻ ՓԱԽՑՈՒԱԾ.— Իգտամ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ առջի օրը, Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստին մէջ, մաքսային պաշտօնեաները կարգ մը ապրանքներ բռներ են, որոնք, մէկ շոգենաւէն միւսը փոխադրելու պատրուակին տակ, մաքսէն կը փախցուէին։ Իգտամ կ'ըսէ թէ այդ ապօրէն գործողութիւնները միշտ կը կատարուին. մանաւանդ նաւապետները եւ շոգենաւային ընկերութիւնները կարգ մը անկանոն ընթացքներու կը դիմեն մանիֆէսթօյի գործողութեանց մէջ։ Մաքսային վերատեսչութիւնը այդ վերջին պարագային համար քննութեան ձեռնարկած է։

ԷՐԶՐՈՒՄԷՆ յունր. 15 թուականով կը գրեն թէ ձմեռը շատ սաստիկ է եւ թէ գիշերները ջերմաչափը զերոյէն վար մինչեւ 39 աստիճան իջած է։ Կ'ըսուի թէ քսանըհինգ տարիէ ի վեր այսքան սաստիկ ցուրտ չէ ըրած։

ՍՈՖԻԱՅԻ ոստիկանութիւնը, կ'ըսէ Իգտամ, տասներկու թափառաշրջիկներ ձերբակալեր է՝ իբրեւ կասկածելի։

ՀՐԵԱՆԵՐՈՒ Խախամպաշիի Գայմագամին կինը՝ Տիկին Վիտա Լէվի, առջի օրը մեռաւ։ Յուղարկաւորութիւնը, երէկ մեծ հանդէսով կատարուեցաւ Օրթագիւղի մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը գրեց նահանգները որ տեղական պէտքէն աւելի եղած ոչխարները փութով Կ. Պոլիս ղրկեն՝ միսի գիներուն բարձրացման առաջքը առնելու համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ անձնական ամսաթոշակներէն (մաաշաթը զաթիէ) պարտքի փոխարէն կարելի չէ բան մը վար դնել, վասն զի ատոնք ապրուստի համար յատկացուած են՝ իբրեւ կայս. շնորհ։

ՊԱՆՏԸՐՄԱՅԻ մաքսային տնօրէն կարգուեցաւ Միրը Մուսթաֆա Փաշայի մաքսատան առաջին քարտուղար Խուլուսի պէյ։

ԹԱՀԹԱԳԱԼԷԻ ոստիկանական գոմիսէր Էյուպըլ Հիւսնի էֆ. կ'ըսէ Մալիւմաթ, չեղծումներ գործած ըլլալուն համար վտարուեր է պաշտօնէն։

ԵԳԱՐՔՈՍԱԿԱՆ հրամանագրի մը համաձայն, ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց նահանգները՝ գործադրել 1296ին հաստատուած այն դրութիւնը, որով գաւառակներու մէջ գործուած ոճիրները եւ յանցանքները՝ հեղինակներուն ու ենթականերուն անուններովը՝ տասնըհինգ օրը անգամ մը պէտք է մանրամասնօրէն տեղեկագրուին գաւառներուն, գաւառներէն նահանգներուն եւ նահանգներէն ալ ներքին գործոց նախարարութեան։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ զանազան թաղերը տղոց մէջ հարսանիթ երեւան ելած է, բայց բարեբաղդաբար մահաբեր չէ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Երկրագործական Պանքայի Իւնեայ ճիւղին քարտուղարի օգնական Մուսթաֆա էֆ. յուն. 6ին անձնասպան եղեր է։ Մարմինը սառած գտնուեր է։ Պատճառը իր կնոջ հետ ունեցած անհամաձայնութիւնն է։ Նախապէս նամակ մը գրելով իր պաշտօնակցին, ըսած էր թէ զանազան վիշտերու հետեւանքով վերջ պիտի տայ իր կեանքին։

—Սկիւտարի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւորի քարտուղար Հաֆըզ Բէհմալ էֆ., առջի իրիկունը, իր հօրը գերեզմանին վրայ անձնասպանութիւն փորձեց ամոնիաք խմելով։ Բարեկամները իմանալով տունը փոխադրեցին զայն եւ հարկ եղած դարմանները ըրին։ Հաֆըզ Բէհմալ էֆ. յայտարարեց թէ ենթակայ եղած հիւանդութեան եւ պարտքերուն շատութեան հետեւանքով ուզած էր վերջ տալ իր կեանքին։

—Արնավուտքէօյի մէջ անձնասպան եղած Ժան անուն անձին համար կ'ըսուի թէ մէկու մը հետ դատ ունի եղեր եւ այդ պատճառով յուսահատեր է։ Սենեակէն օղի եւն. գտնուեր են. Նաեւ 20 ոսկինոց մուրհակ մը, 600 դրուշի դրամ, ժամացոյց, շղթայ եւ այլն։ Պանքայի մը մէջ ալ քառասուն ոսկի ունի եղեր։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Չարշամպա գաւառակին մէջ, Հաճի Ահմէտ անուն մարդու մը տունէն գիշեր ատեն հրդեհ ծագելով, ինք ու տղան հազիւ ազատեր են. իսկ կինը, երկու աղջիկը ու երկու թոռները բոցերուն մէջ այրեր են։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը գրեն թէ յունուարի սկիզբները քաղաքին մէջ ու շրջակաները առատ ձիւն տեղացեր է։

—Յունուար 14ին Տիարպէքիրի Հասըրլը թաղին մէջ Հայ տղայ մը Սարգիս, 12 տարեկան, դպրոցէն տուն վերադարձին՝ ուզեր է տանիքէ տանիք ցատկելով երթալ, բայց հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով վար ինկեր եւ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեր ու մեռեր է։

ՀԷԼԼԷՆ կառավարութիւնը 24 ժամուան իջեցուց Պէրութի ծովեզերքներուն եւ Եգիպտոսի ժամանմանց դէմ սահմանուած հինգ օրուան քարանթինան։

ՀՐԴԵՀ.—Շաբաթ գիշեր ժամ 6½ին Պէյօղլի Սէն-Պէնուա եկեղեցիին շրջափակին մէջ գտնուած տասը սենեակով շէնք մը այրեցաւ։ Հրդեհը սկսած էր ծաղիկներու ջերմանոցէն։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին յանձնաժողովը կը ծանուցանէ թէ նոյն երկաթուղիին ի նպաստ հաստատուած վարձակալութեան պայմանագրութիւններուն թուրքերէն ու ֆրանսերէններն ալ տպագրուած են եւ կը ծախուին Երկրագործական Պանքային կեդրոնական վարչութեան մէջ ու պայմանագրութիւն վաճառող խանութները՝ իւրաքանչիւրը մէկ ղրշ.ի եւ հարիւր հատնոց արժէկները՝ 93 ղրուշի՝ մէճիտիէն քսան ղրշ.ի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՏԿՆ. ՎԵՐԺԻՆ Պ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆԻ

Երէկ, կէս օրէն յետոյ, ժողովրդեան ամէն դասակարգէ խուռն բազմութիւն մը լեցուցած էր Գատըգիւղի փոքր եկեղեցին, որ նեղ կու գար, իր վերջին յարգանքը ընծայելու համար ողբացեալ տիկնոջ յիշատակին, որ այնքա՛ն տարաժամօրէն գնաց գրկել ցուրտ հողը, թողլով իր ետին պատուական ամուսին մը եւ սիրասուն զաւակներ։ Կիւլպէնկեան եւ Մանուկեան ընտանիքներու բազմաթիւ համակիրները, երէկ, փութացած էին, իրենց ճշմարիտ եւ անկեղծ ցաւը արտայայտելու համար։ Ժամը 7 ուկէսին Մախսուսէի յատկապէս վարձուած 20 թիւ շոգենաւը յուղարկաւորներու բազմութիւնը փոխադրեց Մոտա. ժամը 8 քառորդ անցած յուղարկաւորութեան թափօրը կազմուեցաւ, նախագահութեամբ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսի, որ շրջապատուած էր Դիմաքսեան, Ճէվահիրճեան եւ Երէցեան եպիսկոպոսներէն, բազմաթիւ վարդապետներէ, քահանաներէ ու դպիրներէ։ Ս. Պատրիարքին կողմէ ղրկուած էին Մեսրոպ արքեպիսկ. եւ Եղիաս Սալեան եւ Տաճատ Ոսկանեան վարդապետները։ Թափօրին առջեւէն կը տարուէին 40է աւելի ծաղկեպսակներ. ասոնցմէ վերջը կու գային Գատըգիւղի Արամեան վարժարանի երկսեռ ուսանողները, Խասգիւղի Գալֆաեան աղջկանց որբանոցին սանուհիները՝ Քրիստինէ մայրապետին հետ, Ս. Յակոբայ որբանոցի երկսեռ աշակերտները՝ իրենց տնօրէնով եւ դաստիարակներով։ Եկեղեցական դասուն կը հետեւէին երկու կերոնակիրներ. այդ կերոններուն վրայ զամուած էին երկու պարզ փայտեայ խաչեր՝ երկու ժապաւէններով, որոնց վրայ գեղագրուած էր «Յաւէտ ողբացեալ տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեան»։ Այդ կերոնները նուիրած էր Ժ. շրջանակի թաղապետութեան արկղակալ Յ. Դիմաքսեան էֆ.։ Ապա կը տարուէր ընկուզենիէ շինուած դագաղը՝ որուն կերոնները եւ ծոպերը բռնած էին տեարք Տիրան Կիւմիւշկերտան, Մարթէն Յակոբեան, Գրիգոր Յակոբեան, Տօքթ. Նաւարեան, Գրիգոր Խան Շամամճեան, Լեւոն Բանիկեան, Յակոբ Պալեան, Աստուածատուր Հարէնց, Յեսու Շամամճեան, Քրէտի Լիոնէի Բ. տնօրէն Պ. Պոթէր եւ Պ. Վիթալ։ Յուղարկաւորներուն մէջ ներկայ էին պետական պաշտօնատարներ, եւ թուրք, հայ, յոյն, հրեայ, պարսիկ եւ եւրոպացի վաճառականներ ու սեղանաւորները, Օսմ. Պանքային, Րէժիին, Հանրային Պարտքի վարչութեան, Քրէտի Լիոնէի եւ ուրիշ սեղանաւորական հաստատութեանց բարձր պաշտօնատարներ։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարին կողմէ Ռուպէր էֆ. Նազըճեան։ Բազմութիւնը այնքան խուռն էր որ Մոտայէն մինչեւ Գատըգիւղի եկեղեցին ճամբաները անանցանելի դարձած էին։ Դագաղը շրջապատած էին հանգուցեալին սգազգեաց ամուսինը Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ հանգուցեալին եղբայրները եւ Կիւլպէնկեան ու Մանուկեան գերդաստանի անդամները։ Թափօրը Կիւլպէնկեանց Մոտայի ծովեզերեայ բնակարանէն սկսելով, երբ հանգուցեալին մօրը տանը առջեւէն կ'անցնէր, եկեղեցական երգեցողութիւնները պահ մը դադրեցան։ Հանգուցեալին մայրը հիւանդ ըլլալով, իր զաւկին կորուստը իրեն չէին իմացուցած։ Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցիի եւ Յունաց եկեղեցիի զանգակները տխրազդեցիկ ղօղանջներով կը հնչէին։ Թափօրը մտաւ Ս. Թագաւոր եկեղեցին, որ արդէն փոքր ըլլալով՝ միայն եկեղեցական դասը եւ յուղարկաւորներու մէջ գտնուող անձնաւորութիւններէն ոմանք միայն կրցան ներս մտնել, մնացեալ ժողովուրդը եկեղեցիին բակը եւ փողոցը լեցուցած էր։

Մեռելական արարողութիւնը կատարուելէն յետոյ, Երէցեան Սրբազան բեմը ելլելով յուզիչ դամբանական մը խօսեցաւ, բնաբան առնելով Աւետարանէն սա խօսքը. «Մի՛ լայք, զի չէ մեռեալ, այլ ննջէ»։ Սրբազանը ըսաւ թէ մեծ է այն վիշտը՝ զոր կը կրեն ոչ միայն Կիւլպէնկեան եւ Մանուկեան ընտանիքները, այլ եւ ամբողջ հասարակութիւնը։ Թուեց հանգուցեալ տիկնոջ բարեմասնութիւնները, ազնիւ ձիրքերը, եւ եկեղեցասիրութեան ու լեզուի, մտքի եւ սրտի բարի յատկութիւնները. յարեց թէ հանգուցեալ տիկինը, Կիւլպէնկեան Պատրիկ էֆ.ի հետ ամուսնանալով՝ եղաւ պատուական ընկեր մը անոր, եւ 20է աւելի տարիներէ ի վեր, իբրեւ մրագլուխ եւ իմաստուն կին՝ իր դուրգուրանքը չպակսեցուց ոչ միայն իր եղբայրներուն, իր մօրը, իր զաւակներուն, այլ եւ աղքատներուն վրայ տարածեց իր գորովալիր խնամքը։ Երէցեան Սրբազան յիշեց թէ Նոր Տարւոյ առթիւ հանգուցեալ տիկինը գիւղին 20է աւելի որբերը ոչ միայն կ'ուրախացնէր իրենց տալով զգեստներ եւ ուրիշ անհրաժեշտ պիտոյքներ, այլ եւ զանոնք իրեն սեղանակից կ'ընէր։ Սրբազանը յուզմամբ ըսելէ ետքը թէ հանգուցեալ տիկինը իր ամուսնոյն ըրած թելադրութիւններով եւ բարի խորհուրդներով մեծ սատար մը եղած է աղքատներուն, նկարագրեց Տիկին Վերժինի վերջին ճգնաժամի պարագաները։ Հանգուցեալ Տիկինը շրջապատուած իր ամուսնէն, զաւակներէն ու եղբայրներէն, իր կամքը կը յայտնէ մահուանէն վերջը թաղուելու Ս. Փրկչեան հիւանդանոցին մէջ եւ Ս. Հաղորդութեան արժանանալով կ'աւանդէ իր վերջին շունչը։ Երէցեան Սրբազան վերջացուց իր դամբանականը, մխիթարական խօսքեր ուղղելով Պատրիկ էֆ.ի եւ պարագաներուն ու հանգուցեալին համար մաղթելով երկնային հանգիստ։

Դամբանականը աւարտելէն յետոյ, յուղարկաւորները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Կիւլպէնկեան եւ Մանուկեան էֆ.ներու եւ իրենց որդւոց։ Դագաղը երէկ գիշեր Գատըգիւղի եկեղեցին մնաց։ Հանգուցեալ Տիկին Վերժին Կիւլպէնկեանի դագաղը այս առաւօտ ժամը 4½ին Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցիէն հանդիսաւոր կերպով դուրս հանուեցաւ, որուն կը նախագահէր Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, շրջապատուած վարդապետներէ ու քահանաներէ։ Ապա ժամը 5½ին Սիրքէճիի նաւամատոյցէն կայարան տարուեցաւ, որուն կը հետեւէին օտարազգիներ եւ Կիւլպէնկեան ու Մանուկեան վաճառատան պաշտօնեաներ, որոնք Սիրքէճիին նաւամատոյցէն մինչեւ կայարան, իրենք տարին դագաղը։ Պատրիարքարանի բարապանները հոն կեցած էին։ Մասնաւոր կառախումբ մը 16 վակոններէ բաղկացած՝ յուղարկաւորներու թափօրը տարաւ Հիւանդանոց ուր ամփոփուեցաւ հանգուցեալին մարմինը։

Երէկ բազմաթիւ ցաւակցական հեռագիրներ եւ այցաքարտեր հասան Կիւլպէնկեանց բնակարանը։

Ա. Մկրեան հայրն ալ իբր սգակիր կը հետեւէր դագաղին։ Նոյնպէս Տ. Վահրամ եպիսկոպոս անձամբ չկարենալով ներկայ գտնուիլ՝ հեռագրաւ ցաւակցութիւն յայտնեց։ Ցաւակցութիւն յայտնեց նաեւ Գատըգիւղի յոյն մետրապոլտին կողմէ վարդապետ մը՝ որ թափօրին ետեւէն կ'երթար. Նոյնպէս ցաւակցութիւն յայտնեց Գատըգիւղի հրեայ խախամը՝ որ տեղւոյն Հրէից վարժարանին աշակերտներով հետեւած էր թափօրին։

Յուղարկաւորները ցրուելէ ետքը, հանգուցեալ տիկնոջ վշտակիր ամուսինը՝ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, եղբայրները, եւ զաւակները, վերջին ողջոյն մը տալ փափաքելով երենց սիրելիին, Ընճեան Աբիկ եւ Յարութիւն Արսլանեան էֆ.ները առաջնորդեցին զանոնք եկեղեցիին ներսը, ուր դագաղը բացուելով բոլորն ալ յուզումով ողջագուրեցին ողբացեալ տիկինը։

Ծաղկեպսակներ.—Նուիրուած ծաղկեպսակները հետեւեալներն են.— Տէր եւ Տիկին Մոլթօ, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Թիւրապեան, Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Ս. Թիւրապեան, Գրիգոր Սանեփանեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Կիւտիւկեան, Տէր եւ Տիկին Ստեփան Թիւրապեան, Սարգիս Բէթոյեան, Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Նորատունկեան, Աղքատախնամ Պալաթու, Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ էֆ. Սերվիչէն, մատամ Իզաադ Խաիմ, Ալպէր Մէջուլամ, Այրի Տիկին Նէվրիկ Արագեան, Թաղ. Խորհուրդ Գատըգիւղի, Արամեան վարժարանի Հոգաբարձութիւն, Յ. Դիմաքսեան, Օժանդակ մասնախումբ Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ, Ժ. Ա. Ուիթոլ, Լէօնարտ Ուիթոլ, Բ. Մ. Մանուկեան, Յովհաննէս Ս. Կիւլպէնկեան, Մարի Ս. Կիւլպէնկեան, Այրի Տիկին Կ. Կիւլպէնկեան եւ որդի, Տէր եւ Տիկին Յ. Ասլանեան, Տէր եւ Տիկին Տիրան Կիւմիւշկերտան, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Մ. Մանուկեան, Այրի Տիկին Իսկուհի Գնաճեան, Տիկին Գնաճեան եւ զաւակունք, Տ. եւ Տիկին Միհրան Ս. Գալֆաեան, Տիկին Օ. Յակոբեան, Խնամակալութիւն Ս. Յակոբայ Որբանոցի, Ա. եւ Տ. Ճօն Տալէճիօ, Սիմեոնաքի էֆ. Սինեոսօղլու, Աղքատախնամ Խասգիւղի, Թաղ. Խորհուրդ Խասգիւղի, Տիկին Հոփսիմէ Ս. Մանուկեան, Տիկին Վահան էֆ. Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Կիւմիւշկերտան, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Բէրէստէճեան, Այրի Տիկին Սարգիս Կիւլպէնկեան։

⁂

Հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Տէր եւ Տիկին Տիգրան էֆ. Ս. Մանուկեան 540, Տէր եւ Տիկին Սեդրաք էֆ. Մանուկեան 540, Բարսեղ էֆ. Գ. Մանուկեան 540, Վահրամ էֆ. Ս. Մանուկեան 540, Մկրտիչ էֆ. Ս. Մանուկեան 540, Այրի Տիկին Տիրուհի Ս. Կիւլպէնկեան 540, Տէր եւ Տիկին Դանիկ էֆ. Ս. Կիւլպէնկեան 540, Ավրամ Լէվի դրամատան պետ Պ. Մարգօ Լէվի 540, Տէր եւ Տկն. Յարութիւն էֆ. Ասլանեան 324, Տէր եւ Տիկին Սարգիս էֆ. Թաշճեան 324, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն էֆ. Գարամանեան 324, Տէր եւ Տիկին Մարտիկ էֆ. Սարաֆեան 324, Այրի Տիկին Վերժին Յ. Էսաեան 216, Վահան էֆ. Էսաեան 216, Տէր եւ Տիկին Մանուկ էֆ. Արզրեան 216, Եղիարք Իբրահիմեան 216, Տէր եւ Տիկին Յակոբ էֆ. Տ. Մարտիրոսեան 216, Տէր եւ Տիկին Եղիա էֆ. Շահպազ 216, Տէր եւ Տիկին Յակոբ էֆ. Գարամանեան 216, Տէր եւ Տիկին Կարապետ էֆ. Թահթապրունեան 216, Օննիկ էֆ. Համալեան 216, Բեթրի էֆ. Մանճուպեան 216, Գրիգոր էֆ. Էվրենեան 216, Տէր եւ Տիկին Բարսեղ էֆ. Կիւլպէնկեան 216, Տէր եւ Տիկին Վարդ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան 108, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս էֆ. Բէլէկօֆ 108, Տէր եւ Տիկին Արայ էֆ. Գալանթարեանց 108, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան 112, Տէր եւ Տիկին Տօքթ. Կ. Մութաֆեան 108, Տէր եւ Տիկին Տօքթ. Տաղաւարեան 108, Տէր եւ Տիկին Հայկազուն Կ. Կիւլպէնկեան 108, Կիւլպէնկ էֆ. Բ. Կիւլպէնկեան 108, Մաղըրեան եւ Մնեթանեան էֆ.ք 108, Տէր եւ Տիկին Յակոբ էֆ. Այճեան 108, Սարգիս էֆ. Տիլսիզեան որդիք 108, Սարգիս էֆ. Դաւիթ Թաշճեան 108, Կարապետ էֆ. Սօլախեան 108, Նիքողայոսքի էֆ. Կանիօղլու 108, Ղազարոս էֆ. Կէօզիւմեան 108, Մագսուտ էֆ. Խիւտավէրտեան 108, Կարապետ էֆ. Պօյաճեան 54 Տէր եւ Տիկին Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան 54։ Գումար 10,048 ղրուշ։

Կիւլպէնկեան եւ Մանուկեան ընտանիքները իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք ներկայ գտնուելով ողբացեալ Տիկին ՎԵՐԺԻՆ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը յայտնեցին։

Բարեսէր անձ մը, որ՝ իր անունը գաղտնի պահել կ'ուզէ, փափաք յայտներ է որ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոց տարուած նպարեղէն, ածուխ եւլն. շէնքէն ներս փոխադրելու համար՝ Տըքօվիլի դրութեամբ երկաթեայ գծերու վրայէն բեռնաբարձ կառքերով տարուին իւրաքանչիւրը իրեն սահմանուած տեղը։ Այս գիծերը զետեղելու եւ կառքերը քալեցնելու համար պէտք եղած 100 ոսկիի ծախքը այդ անձը իր քսակէն հայթայթած է։ Այդ ուղեւ կառքերը եւ գծերը այս անգամ Անվէրսէ Պոլիս բերուած ըլլալով, Պատրիարքարանը խնդրեց Մաքսային վերատեսչութենէն, անմաքս անցընելու նոյն կառքերը եւ ձողերը։

—Աղեքսանդրիոյ Բարեգործականը Նոյեմբերին մէկ օր առաջ Նպաստի ներկայացում մը տուեր է, որուն զուտ հասոյթը եղեր է 9000 ֆր.։ Այս ներկայացման ներկայ գտնուեր են մասնաւորապէս Աղեքսանդրիոյ կառավարիչը եւ բազմաթիւ օտարազգիներ։ Ներկայացուած խաղն էր Մասնէի Մանօնը։ Դերակատարները ծաղկեփունջեր եւ նուէրներ ստացեր են։ Բարթօղ փաշա, նոյն մարմնոյ նախագահին թանկագին մատանի մը շնորհած է։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Սանիէի աստիճան եւ Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Տօքթ. Ինճէեան եւ Ճէվահիրճեան էֆ.ներու։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Սուրհանդակ որ քանի մը օրէ ի վեր դադրած էր Տպագրական Տեսչութեան հրամանով, այսօրուընէ վերսկսած է իր հրատարակութիւնը։

—Տնտեսական Խորհուրդը իր անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ գործերով զբաղեր է.— 1. Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը՝ Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնարարութեան համաձայն՝ ղրկած ըլլալով Թաղին Աղքատախնամին պատկանեալ գումարի մը պարտամուրհակը, զոր Ալթը-Մէրմէրի Թաղ. Խորհուրդը վերջերս յանձներ էր նոյն Խորհրդին, քննելով նոյն մուրհակի պարունակութիւնը եւ այս առթիւ ուշադրութեան առնելով նոյն Աղքատախնամին արդի վիճակը, կարեւորը տնօրինեց եւ հարկ եղած հրահանգը տուաւ Թաղ. Խորհրդոյ։ 2. Գատըգիւղի եկեղեցւոյ հաշուոց եւ գերեզմանատան մատակարարութեան մասին դիտողագիր մատուցանող թաղեցիներէն հրաւիրեալները ներկայացան եւ լսուելով զատ զատ իրենց դիտողութիւնները արձանագրուեցան եւ որոշուեցաւ շարունակել քննութիւնը՝ արդիւնքին համաձայն կարեւորը տնօրինելու համար։ 3. Պէյքօզի Թաղական Խորհուրդը, եկեղեցւոյ սնտուկին ելմուտից հաշիւը՝ սկսեալ 1901 հոկտ. 14է մինչեւ դեկտ.ի 1902 տարւոյ Տնտես. Խորհրդոյ մատուցուած ըլլալով, որոշուեցաւ յանձնել կեդր. համարակալութեան կատարելու անոր հարկ եղած կանոնական քննութիւնը։ 4. Մայր եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու 1901 յուն. 1է 1902 փետր. 28ի 14ամսեայ մատակարարութեան հաշիւները քննելով, օրինաւոր գտաւ զանոնք եւ որոշեց իր տեղեկագրովը քննութեան արդիւնքը ներկայացնել Ս. Պատրիարքին։ 5. Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ Բերայի Պարտուց Հատուցման Յանձնաժողովոյ եւ Նարլը Գաբուի Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ ուղղեալ գրերն որ կը վերաբերէին հանգուցեալ Յարութիւն Գաբամաճեանի կտակին, Պարտուց հատուցման սնտուկէն՝ Նարլը Գաբուի եկեղեցւոյ վճարելի տարեկան 360 ղրշ. ի կտակաբաժնի խնդրոյն, եւ այս մասին հարկ եղած խորհրդակցութիւնը կատարելէ վերջը, որոշեց յանձնարարել Պարտուց հատուցման Յանձնաժողովոյն՝ որ ուզած էր դադրեցնել նոյն կտակաբաժնի վճարումը՝ շարունակել զայն ըստ առաջնոյն, նկատելով մանաւանդ որ յիսուն տարիներէ ի վեր անխափան վճարած էր այդ կտակաբաժինը Նարլը Գաբուի եկեղեցւոյ սնտուկին։ 6. Ակնայ Կամարակապ գիւղի Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանաց վրայ՝ որ կը վերաբերէր նոյն գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ ի Պոլիս ունեցած կալուածոյ ոմանց նորոգութեան խնդրոյն, որոշուեցաւ տեղական քննութեամբ մը ստուգել խնդրոյ նիւթ եղող կալուածոց վիճակը եւ ըստ այնմ տնօրինել զարմանն։ 7. Ակնայ Ս. Փրկիչ վանուց Պոլսոյ կալուածոց սեպհականութեան խնդրոյն վերաբերեալ թղթերը, որոնք յանձնուած էին Տնտեսական Խորհրդոյ, ուշադրութեան առնելով, որոշուեցաւ խնդրոյն վիճակը յայտագրել Ս. Պատրիարքին եւ հարկ եղած տնօրինութիւնը խնդրել։ Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ հաշուական եւ կտակային խնդիրներով։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԺԸՆԷՎ, 8 փետր.—Լուիզ Իշխանուհին շատ տխրած է Տրէզտայէն ստացած մխտական պատասխանին համար։ Խնդրեց փաստաբաններէն՝ Պ. Պ. Լաչընալէ ու Զէմէ նորէն դիմում ընել, որպէս զի կարենայ տեսնել իր հիւանդ զաւակը։

ԺԸՆԷՎ.—Փաստաբանները կը հաղորդեն լրագիրներուն թէ վերջին շաբաթներու դէպքերուն, եւ մանաւանդ հայրական ընտանիքէն զրկուելուն եւ իր զաւկին հիւանդութեանը հետեւանքով, Լուիզ իշխանուհին միշտ խորին ու տեւական յուզման մէջ կ'ապրի, որուն միացած է մարմնական ակարութիւն մը։ Այդ պայմաններուն մէջ եւ մանաւանդ նկատողութեան առնելով անոր յղութիւնը, իշխանուհին խնդրեց որ ընդունուի «Լա Մէթէրի» հիւանդանոցը՝ Նիոնի մօտ (Զուիցերիա), ուր ընդունուեցաւ։

ՊՐՈՒՍԷԼ.—Բէբի Պլեօ կը ծանուցանէ թէ Պ. Ժիրոն որ Պրիւսէլ վերադարձած է, կը յայտարարէ թէ առաջին անգամ ինք ըմբռնած էր բաժանման անհրաժեշտութիւնը։ Դեռատի իշխանին հիւանդութիւնը իմանալուն պէս, Պ. Ժիրոն խորհուրդ տուեր է իշխոյն Ժընէվ ուղեւորելու։ Յարեց թէ սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն իշխանուհին գրած ըլլայ իր հօրը՝ պահանջելու համար պաշտպանումը իր անունին ու տիտղոսին՝ իբրեւ իշխանուհի Թոսքանայի։ Յարեց թէ առժամաբար իր բոլոր յարաբերութիւնները կը խզէր իշխանուհիին հետ՝ որպէս զի արդիւնք չըլլայ անոր ապագայ կացութեան կարգադրութեանը։ Պ. Ժիրոն ըսաւ որ ապագային համար ալ պիտի համակերպի իշխանուհիին կողմէ առնուելիք որոշման։ Պ. Ժիրոն յարեց թէ Սաքսոնիոյ իշխանը բացարձակապէս ամուսնալուծում պահանջած է։

ՏՐԷԶՏԱ.—Սաքսոնիոյ մայր-թագուհին քանի մը օրէն ի վեր հիւանդ է։ Առողջութիւնը վտանգուած է վերջին դէպքերուն առթած յուզումներէն։

ՉԷԹԻՆԻԷ.—Շքատարի ռուսական փոխ-հիւպատոս Պ. Պէլիաեէվ Սկիւպ փոխադրուելով, անոր յաջորդեց Պ. Օլով որ Հալէպխսանէն դարձած է։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Պ. Ռուզվէլթ մերժեց անգլիական դեսպան Սըր Մ. Հերպէրթի առաջարկութիւնը՝ որոշում մը տալու այս նախամեծարութեան համար զոր երեք տէրութիւնները կը պահանջեն Վէնէզուէլայի խնդրոյն մէջ։ Խնդիրը Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին պիտի ներկայացուի։ Պաշարումը հիմակուընէ պիտի վերնայ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 8 փետրուար.—Վալանսի մէջ կատարուած երեսփոխանական ընտրութեանց առեն համեմատական քուէարկութիւնը նախարարական ընտրելին նպաստաւոր է։ Բարթէնէի մէջ, ուր նահանգային Խորհուրդին համար ընտրութիւն կը կատարուէր, նախարարական ընտրելին ընտրուեցաւ։

ՀՌՈՄ.—Ֆոն Պիւլով կոմսին այն յայտարարութիւնը թէ Գերմանիոյ մէջ իրաւակացութիւնը պիտի պաշտպանուի՝ ճէզուիթներու մասին, բուռն յուսախաբութիւն պատճառեց Վատիկանի մէջ, ուր բարւոքում մը յուսալի էր։

ԲԷՇԹԱ.—Նախարարապետ Պ. ֆոն Զէլ յայտարարեց Երեսփ. Ժողովին մէջ թէ Սերպիոյ Թագաւորին Բուդափէշդ այցելութիւնը քաղաքական հանգամանք մը չունի, այլ որդիական բարեպաշտական պարզ գործ մըն է։

ՍՈՖԻԱ.—Պ. Բօրավէլովի յուղարկաւորութեան առեն նախարարապետ Պ. Տանէվ մեծապէս գովեց նախկին նախարարը։ Յուղարկաւորութիւնը կառավարութեան ծախքով կատարուեցաւ։ Անոր ընտանիքին 6000 ֆր.ի տարեթոշակ մը քուէարկուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Թագաւորին առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 25 Յունուար			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	33	07
Ամէնէն բարձր գին	»	33	17
Ամէնէն վար գին	»	32	37½
Ռումէլիի Երկաթուղ. զոգ.	ֆր.	125	—
Ամէնէն բարձր գին	»	126	50
Ամէնէն վար գին	»	124	25
ԲԱՑՈՒՄ 27 Յունուար			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	33	02½
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	124	75
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Րէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Տոս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	27
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	15
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		494	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		497	—
Թրանսվալ		144	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		265	75
Լամբիոն		81	-
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		18	10
» պարտաթուղթ	«	522	50
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիգ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
Ռուպլի Օղթադրամ	Օ. Ո.	6	60

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու, տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը զանեցնեն շատ գործածողները, որոնք կամ զայն չանցով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել: Ֆրանսայի բժշկական հաճաւէն տօքթէօռ ԲՈՒՐԹՈՒԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անունով, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անուշ, եղեւինի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու: Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը: Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի բխուածքներու, հարբուխի, կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրծոյ տապին անել թոքախտին: Ամէն ճաշէ առաջ մէկ մէկ դգալ առնել պէտք է:

Կը ծախուի Պանճէ գրաւ Թիւչիւքեան դեղարանը: Սուլթան Համամ Մէզիքի. Լինօս և Պօնտիկեանօսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ:

796 32—52

Ի՞ՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք: Բարիզի ամէնէն հռչակաւոր բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անունով, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է: ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը շոքոլաի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամ սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կոյտանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն:

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային:

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը: Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ:

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

7—26

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԴԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ ան ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչեւ իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի: Լուսնոտներ, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են առանց հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են:

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը:

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բուժէ: Երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու: Անքունութիւնը, խռովարկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղութիւնը, մռայլոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցնցոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարելքը, սրտմոռը, մղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարաղաշաւանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով: Կեղծերէն զգուշանալ: Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ:

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բաղչէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլը փողոց. Օսմ. Նամաքատան դէմը:

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօխ
Մարբուճճըլար, Զարըբը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի: 194

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամէն տեսակ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի զարդ օճառներ:

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու արտադրութեանց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու զգալի աժանութիւնը: Փափաքողներուն գնացուցակը ձրի կը ղրկուի:

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուներն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ է ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լաբառիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն:
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ. Կէլօն Արտինթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտեզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.—	Պ. Մ. Բափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Գեւորգեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մնձատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Բոզվուրեալ.

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՌ ԻՕՏԷ
ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրօ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորթի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաեւ վիզի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար:

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ Ա.

ՏՕՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐՄԱՂԱՆ
[illegible] ատամնաբոյժ Բարիզի
[illegible] Բերա Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.): Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ [illegible]

Աղքատաց ձրի 490

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին եղած ապահովագրեալ դրամը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901էն ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը. և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը: 1901էն ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ միջազգային բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ ոեւէ ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի առաւելութիւն և շահաւոր պայմանագրութիւններ է. յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է. ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին [illegible] և մինչեւ իսկ պատերազմի ատեն: Միջազգային բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ առանց ապահովագրեալին հաշուէ առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի. վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջն շարունակելու [illegible], ապահովագինները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով. մէկ տարեկան ըլլալէ յետոյ [illegible] չկայ: Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, ինչպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է: Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել:

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հուիթել խան
Վոյվոտա փողոց, Վիքթօրիա խան
Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅՏԸՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕՏԱՍՈՒԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Փետր. 9ին Սերաֆսի, Անտուերպէն.
» 10 Մինկրէլի, Մարսիլիայէն.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Փետ. 9ին Սերաֆսի, ուղ. Մարսիլիա,
» 11ին Մինկրէլի, Սամսոն, Տրապիզոն, Բաթում և Նովօ ռոսիսք

Տոմսեր ալ կու տայ Բարիզի համար: Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ [illegible]
516 Թ. ՌԸՖՕՌ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվէրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթօնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	161

Սառակսսա շոգենաւը, նաւապետ Ո[illegible], փետր. 13ին Լիվ. բուլէն հոս կը դառնայ ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթ խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց: 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլի, Պորտօյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպըր	2500
Ամասիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէթ	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվէրբուլ:

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՐՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը:

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտակ բառա մը: Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հետ մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ: Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներ, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ):

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի շաբաթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ: Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրն եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներ իրենց հրատարակութենէն վերջ: Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են:

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ թղթակազմ հա
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կան

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պ մանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը:

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեամբ, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ ե աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան: 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՐՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17: Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբ

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13:
Սկիւտար Չարշը պօյը, թիւ 120:

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը:

COMP RUSS
Navigation à Vapeur et de Comme
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒ

Շաբաթուան ուղեւորութիւններ

Գշ. 28/10 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Դշ. 29/11 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն (Փորդ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ
Եշ. 30/12 Սեվաստոպոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ:
Ուր. 31/13 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առ
Շբ. 1/14 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Յաֆա, Փորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Հօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Հրոմնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անծէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիոսդօ	[illegible]	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միկատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէրբօ	1200
Պօրդոֆինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինծօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրաթօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիրքա	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գոլումպօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Բյարօ շոգենաւը, նաւապետ Պէյտրիկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրոֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 18ին:

Թոլիօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօս, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ:

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թ. 23—24 [illegible] 377

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա
Արմէնեան	10500	Էմիրշիրն
Քէսդրիան	10500	Արրճ.ըն
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան
Գօլոմպիան	8000	Աթէնեան
Ճօրճիան	8000	Անտալուսեան
Գոսդոնիան	8000	Ալգաշիրն
Ֆրըճինեան	8000	Լէսպեան
Ֆալէրնեան	3700	Մինծօ
Վավօնեան	3700	Օպօրդօ
Ֆլամինեան	3700	Ասսօն
Ֆապեան	3500	

Ամբողջ տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըրք »	2	20
1	39	» Սարըքէօյ Բունար »	1	38
2	33	» Ալայունթ »	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյլէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կաղլըճէօլ Համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Նասուհան »	6	15
9	16	» Աք Շէհիր »	5	53
9	48	» Արղըթ քէօյ »	5	13
10	30	» Չավուշճը քէօյ »	4	35
11	8	» Իլկըն »	4	3
11	55	» Գատըն-խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Էօնի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	ժմ. Գօնիա մկն.	12	—
իրկն.			առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11	—
1	44	» Աղ Փունար »	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախըր »	8	58
4	9	» Սարըքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Ճասիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Պօլաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ »	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ »	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրի մկն.	2	—
իրկն.			առտ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
2	35	12	45	մկն. Ալայունթ ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմ. Քէօթահիա մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 424 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 423 խառն Իրկն. ժ.	վ.
6	30	8	—	մկն. Համիտիէ ժմ.	6	—	7	30
6	48	8	18	ժմ. Ատա-Բազար մկն.	5	42	7	12